

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA PODNIKATELSKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

BRNO 2008

Eva POLÁKOVÁ

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA PODNIKATELSKÁ

MOŽNÉ DOPADY ZAVEDENÍ SPOLEČNÉHO
KONSOLIDOVANÉHO ZÁKLADU DANĚ NA PODNIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor: Eva Poláková

Vedoucí práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva

BRNO 2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně a po vedením vedoucího práce. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně, dne 20. května 2008

.....

Bc. Eva Poláková

Poděkování

Ráda bych poděkovala mému vedoucímu diplomové práce, panu JUDr. Ing. Janu Kopřivovi za cenné rady a připomínky, kterými mě podporoval při zpracování této práce. Díky patří také všem, kteří mi pomáhali s dotazníkovým šetřením, a všem, kdo mi poskytli informace. Bez nich by cíl práce nebyl naplněn.

Bibliografická citace

POLÁKOVÁ, E. Možné dopady zavedení společného konsolidovaného základu daně na podniky. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2008. 93 s.
Vedoucí diplomové práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva.

Anotace

V práci jsou analyzovány důvody a možná řešení sjednocení základu daně z příjmů v Evropské unii. Porovnává také teoretická východiska zavedení jednotného základu daně a pomocí dotazníkového šetření vyhodnocuje názor podniků na plánované sjednocení základů daně.

Klíčová slova

jednotný základ daně, sazba daně, česká právní úprava, evropská právní úprava, daň z příjmu právnických osob

Annotation

The thesis analyses reasons and possible solutions of the tax base unification in European Union. It also analyses the theoretic dates of common tax base implementation with help of questionnaire examination, finally the thesis gives the proposal of enterprise tax base unification.

Klíčová slova ENG

consolidated tax base, tax rate, czech legal form, european legal form, corporation income tax

Obsah

ÚVOD	9
1 HISTORIE A ÚLOHA DANÍ V ČESKÉ REPUBLICE	11
1.1 Úloha daní	11
1.2 Daně od roku 1990 až po současnost	11
2 HISTORIE EVROPSKÉ UNIE	16
2.1 Poslání a vize EU	16
2.2 Integrace tří společenství	18
2.3 Rozrůstání Evropské unie	20
2.4 Pilířová struktura EU	22
2.5 Instituce a dokumenty EU	26
2.5.1 Orgány Evropského společenství	26
2.5.2 Zakládající smlouvy Společenství	29
2.5.3 Dokumenty EU	29
2.6 Chronologický sled událostí	34
2.7 Politiky EU	36
3 DANĚ Z PŘÍJMŮ V EVROPSKÉ UNII	37
3.1 Daňová politika EU	37
3.1.1 Historie zdanění v EU	38
3.1.2 Proces daňové integrace a harmonizace v EU	39
3.1.3 Strategické cíle daňové politiky Evropské unie	39
3.1.4 Vliv Evropské unie na daňovou soustavu ČR	40
3.2 Podnikání v Evropské unii	41
3.2.1 Podmínky podnikání	41
3.2.2 Daňová konkurence a harmonizace	43
4 ZAVEDENÍ KONSOLIDOVANÉHO ZÁKLADU DANĚ V EVROPSKÉ UNII	47
4.1 Historický vývoj harmonizačního procesu	47
4.1.1 Podněty pro sjednocení daní	47
4.1.2 Průběh a důsledky sjednocení daní	47
4.2 Současný stav daní	50
4.3 Evropský harmonizovaný základ daně	53
4.3.1 Skupinové zdanění současnosti	53

4.3.2	Společný konsolidovaný daňový základ pro společnosti v rámci EU.....	55
4.3.3	Navrhované způsoby úpravy zdaňování podle EU	56
4.4	Názory odborníků na CCCTB.....	63
4.5	Závěry zavedení CCCTB.....	65
5	DOPAD ZAVEDENÍ CCCTB NA PODNIKY V ČR.....	67
5.1	Dotazníkové šetření.....	67
5.1.1	Obsah dotazníku.....	67
5.1.2	Výsledky dotazování.....	68
5.2	Závěr výzkumu	79
5.3	Odborný pohled na věc.....	80
	ZÁVĚR	82
	POUŽITÁ LITERATURA.....	84
	SEZNAM OBRÁZKŮ	88
	SEZNAM TABULEK.....	88
	POUŽITÉ ZKRATKY	89
	PŘÍLOHA Č. 1 – DOTAZNÍK	90
	PŘÍLOHA Č. 2 – VÝSLEDKY DOTAZNÍKŮ	92

„Největším nepřítelem člověka jsou daně“

Jan Werich

ÚVOD

Dovolím si tvrdit, že nikdo nemá rád daně. Ať už vezmeme pojem „daň“ jako synonymum vyjadřující protihodnotu zaplacenou za něco příjemného, nebo jako finanční částku odvedenou do státní kasy. Daň jako odvod finanční částky do státního rozpočtu se odlišuje od té pomyslné daně hlavním znakem – je neúčelová, neekvivalentní a poplatník za ni neobdrží odpovídající protiplnění.

Daně tu vždy byly a pravděpodobně vždy budou – v jakékoli formě. S tím bohužel nezmůžeme nic. Co však ovlivnit alespoň částečně můžeme, je jejich velikost. Každý se snaží tuto částku minimalizovat, jak to jen jde. Stát ve snaze vyjít vstříc umožňuje jak fyzickým tak právnickým osobám upravovat základ daně který slouží, spolu se sazbou daně, k výpočtu daňové povinnosti poplatníka.

Tohoto „dobrodiní“ se snaží využívat obyvatelé celé společnosti, ale také je berou v potaz investoři, kteří kvůli úsporám na dani zvažují rozšíření či přesun své podnikatelské činnosti za hranice svého domácího státu, neboť konkurence na poli zdanění existuje stejně jako na jiných frontách.

Protože podnikatelům přetékájí nemalé finanční částky z hospodářského výsledku, je jejich přirozenou snahou eliminovat odvody ze svého rozpočtu do státního. Zde se skrývá prostor pro daňové úniky. Rozvoj a upevňování hospodářské spolupráce jsou vizí při sjednocování evropských států a nekalé daňové praktiky jsou tedy tím, co má být odstraněno. Proto přišel návrh ze strany evropské unie sjednotit, mimo jiné, také přímé daně.

V době rozrůstání Evropské unie a rozšiřování Schengenského prostoru je o to více aktuální téma této práce, týkající se zdanění příjmů podnikatelských subjektů

Hlavní otázkou práce je vliv navrhovaného sjednocení základů daně na podniky. Za pomoci zodpovězení dotazů vyjadřovali zástupci podniků svůj názor na plánované zavedení jednotného základu daně pro podniky působící ve více zemích Evropské unie. Vyhodnocení odpovědí ale předchází troška nutná teorie, která čtenáře takřkajíc „vede do obrazu“.

V první části jsou tedy zpracovány historické daňové milníky na území Československa a České republiky. Zachyceny jsou také poslední změny v zákonech, platné od počátku roku 2008.

Druhá část je rozsáhlejší, zobrazuje historii evropského sjednocování a rozrůstání, hlavní myšlenky a cíle EU.

Třetí kapitola se přibližuje již k jádru problému, nastiňuje proces daňové integrace a harmonizace v Evropské unii a také jaký vliv má EU na ČR. Na ni navazují části týkající se již přímo záměrů jak harmonizovat přímé daně a část nejdůležitější, samotné jádro celé práce, analýza výsledků dotazníků a zhodnocení jaký dopad na podnik bude mít zavedení konsolidovaného základu daně.

1 Historie a úloha daní v České republice

1.1 Úloha daní

Při určování úlohy daní je důležité vymezit náležitost daní a celé daňové politiky do fiskální

politiky státu a tím tedy do celkové hospodářské politiky státu. To vyplývá z faktu, že daň chápeme jako povinnou, zákonem stanovenou, neekvivalentní platbu do veřejného rozpočtu.

Je tedy zřejmé, že úloha daní je velmi významná především proto, že jejich prostřednictvím, respektive *využíváním daňových nástrojů, lze ovlivňovat ekonomické a sociální procesy ve společnosti.*¹

1.2 Daně od roku 1990 až po současnost

Po roce 1989 došlo v České republice k významným politickým a ekonomickým změnám, které se nevyhnuly ani zdanění. Součástí ekonomické transformace byly i změny ve využívání veřejných financí jako nástroje veřejné politiky. Velice **podstatnou reformou byla radikální přeměna daňové soustavy ČR**, která musela být přizpůsobena novým podmínkám. Níže uvedená tabulka porovnává daňovou soustavu v roce 1992, její transformaci do nové poreformní podoby k 1. 1. 1993 a nejnovější, dá se říci převratnou, novelizaci zákonů k 1. 1. 2008.

---

¹ SADOVSKÝ, Z., SVIRÁK, P. Daňové teorie. 2. vyd. Brno: PC-DIR, s. r. o. 1996. 61s. ISBN 80 -214 - 0718 – 2.

Daně v období do roku 1993

Daňový systém do konce roku 1992	Daňový systém od roku 1993
<i>Zdanění fyzických osob</i>	
Daň ze mzdy Daň z příjmů z literární a umělecké činnosti Daň z příjmů obyvatelstva	Daň z příjmů fyzických osob Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění Pojistné na sociální zabezpečení Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
<i>Zdanění podniků</i>	
Odvody z objemu mezd Odvody ze zisku Důchodová daň Zemědělská daň organizací Příspěvky na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení	Daň z příjmů právnických osob Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění Pojistné na sociální zabezpečení Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
<i>Majetkové daně</i>	
Domovní daň Zemědělská daň z pozemků Notářský poplatek z dědictví Notářský poplatek z darování Notářský poplatek z převodu nemovitostí	Daň z nemovitostí <ul style="list-style-type: none"> ▪ daň z pozemků ▪ daň ze staveb Daň dědická, Daň darovací Daň z převodu nemovitostí Daň silniční
<i>Spotřební daně</i>	
Daň z obratu Dovozní daň	Daň z přidané hodnoty Spotřební daně z <ul style="list-style-type: none"> ▪ uhlovodíkových paliv a maziv ▪ piva ▪ vína ▪ lihu a lihovin ▪ tabáku a tabákových výrobků

tabulka 1-1.1 Přehled historie daní ²

² SADOVSKÝ, Z., SVIRÁK, P. *Daňové teorie*. 2. vyd. Brno: PC-DIR, s. r. o. 1996. 61s. ISBN 80 -214 - 0718 - 2.

Reforma daňové soustavy začala platit k 1. lednu 1993, tzn. až po rozdělení Československa. Byla slučitelná s povahou tržní ekonomiky a výrazně rozšířila celkovou daňovou základnu. Stejně jako v evropských tržních ekonomikách byly i u nás zavedeny 3 základní daňové kanály reprezentované spotřebními daněmi, zdaněním příjmů a příspěvky na sociální zabezpečení.

Při konstrukci daňového systému se vedle požadavku dostatečného fiskálního výnosu, který umožňoval realizovat politiku vyrovnaného rozpočtu, sledovaly následující explicitně formulované cíle:

1. **cíl** → zvýšit význam zdanění spotřeby - zavedením daně z přidané hodnoty s výrazným rozšířením základny a při snížení počtu a redukci rozptylu sazeb (oproti původní dani z obratu); zavedení specifických spotřebních daní;
2. **cíl** → zavést samostatné příspěvky na systémy sociálního zabezpečení, které zajistí budoucí finanční soběstačnost těchto systémů;
3. **cíl** → zavést univerzální a jednotné zdanění příjmů.

Vedle rozšíření daňové základny se dále vláda snažila u zdanění firem o snížení sazeb a u zdanění pracovních příjmů o nezvýšení efektivního průměrného zatížení mezd daní z příjmů oproti předchozímu systému. Celý systém pak byl doplněn výrazně méně významným zdaněním majetku. Daňovou reformou byl současně zahájen proces harmonizace české daňové soustavy s daňovými soustavami OECD a především pak se zeměmi Evropské unie.

Nová daňová soustava se tak výrazně pozměnila a odlišuje se od předchozího daňového systému v takovém rozsahu, že se pro tuto změnu občas používá pojem „*daňová revoluce*“. Podobně radikální daňovou reformu od druhé světové války neprovedla žádná vyspělá země a i mezi tranzitivními zeměmi je Česká republika v hloubce a jednorázovosti daňové reformy výjimkou. I přesto však daňové změny v první polovině 90. let ve svých základních trendech odpovídaly daňovým reformám ve vyspělých zemích v letech osmdesátých.

Pro většinu zemí lze v těchto daňových reformách vysledovat některé společenské rysy, jakými jsou např.:

- *hlavní pozornost se soustředila na důchodové daně,*
- *snížily se mezní sazby důchodových daní (jak osobních tak firemních),*
- *snížil se počet pásem důchodových daní (jak osobních tak firemních),*
- *rozšířila se daňová základna osobních i firemních důchodových daní,*
- *zvýšily se částky osobních odčitatelných položek, vzrostla nezdanitelná minima,*
- *reformy byly příjmově neutrální,*
- *daňové systémy byly celkově zjednodušeny a zpřehledněny,*
- *zvýšil se tlak v boji proti daňovým únikům.³*

Na druhou stranu však také můžeme pozorovat různá specifika, která se projevovala při zavádění reformy. Patří mezi ně např.

- *časové zahájení reformy,*
- *počet a druh reformovaných daní*
- *změna mezních sazeb osobních důchodových daní,*
- *různé výše odčitatelných položek*
- *rozdílné metody inflačního přizpůsobování,*
- *různá daňová struktura a různá výše celkového daňového zatížení.*

Stav daňové soustavy od 1. 1. 2008

K 1. 1. 2008 nabyla platnosti novela daňových zákonů. Větších či menších změn se dostalo téměř všem zákonům, které se alespoň částečně dotýkají daní.

---

³ VÍTEK, L. *Daňová politika České republiky*, Praha, 2001. 87s. Edice Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky ; 6.

Nejzásadnější změny byly v oblasti **zdanění příjmů**⁴, daň z příjmů FO má zcela nový algoritmus výpočtu, a také

- *došlo k úpravě částek slev na dani,*
- *zavedena jednotná sazba daně 15% - §15,*
- *zavedení tzv. Superhrubé mzdy,*
- *zrušení společného zdanění manželů - § 13a,*
- *zrušení výpočtu daně z příjmů dosažených za více zdaňovacích období - zrušení § 14,*
- *zrušení minimálního základu daně -§ 7c,*
- *sazba DPPO snížena o 3% - na 21%,*

dále došlo ke změně v **DPH**⁵

- *sazba zboží spadajícího do snížené skupiny byla zvýšena na 9 %,*
- *základ DPH byl rozšířen o daň z elektřiny, daň ze zemního plynu a z pevných paliv.*

Byla zavedena zcela nová daň – **daň ekologická**. Zákonodárci zde zařadili

- *daň ze zemního plynu a některých dalších plynů,*
- *daň z pevných paliv,*
- *daň z elektřiny*

Změn - dle mého názoru k lepšímu – se dočkala také **daň dědická a daň darovací**⁶. Od těchto daní byly v předešlém období některé osoby osvobozeny částečně, nebo zcela. Nyní od počátku roku 2008, platí osvobození úplné u obou daní a to jak pro I. skupinu, tak také pro II. skupinu osob.⁷

---

⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů

⁵ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů

⁶ upraveno zákonem č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí ve znění pozdějších předpisů

⁷ I. skupinu představují příbuzní v řadě přímé a manželé, II. skupinu příbuzní v řadě pobočné, tj. sourozenci, synovci, neteře, strýcové a tety, manželé dětí, děti manžela, rodiče manžela, manželé rodičů a osoby, které s nabyvatelem, dárce nebo zůstavitelem žily nejméně po dobu jednoho roku před převodem nebo smrtí zůstavitele ve společné domácnosti a které z tohoto důvodu pečovaly o společnou domácnost nebo byly odkázány výživou na nabyvatele, dárce nebo zůstavitele.

2 Historie Evropské unie

2.1 Poslání a vize EU

Mír a stabilita

Myšlenka sjednocené Evropy byla snem již dávných vladařů, filozofů a politiků. Avšak politické události počátku 20. století byly pravým opakem toho, po čem všichni snili.

První a později i druhá světová válka nedávaly naději na spojení všech evropských národů pod jednu politickou zástitu. Přesto se v troskách 2. světové války zrodila naděje!

Lidé, kteří za války bojovali proti totalitě, byli odhodláni skoncovat v Evropě s nenávisť a soupeřením a chtěli vytvořit podmínky pro trvalý mír. V letech 1945 až 1950 začala skupina státníků, mezi něž patřili Robert Schuman, Konrad Adenauer, Alcide de Gasperi a Winston Churchill, přesvědčovat své národy, aby vstoupily do nové éry. Jejich zájmem bylo vytvoření nového řádu v západní Evropě. Řádu, který by byl založený na společných zájmech a na smlouvách zaručujících dodržování práva a rovnost všech států.

Jednotné v rozmanitosti

Evropská unie je nadnárodní organizace evropských států – založena zejména za účelem rozvoje a upevňování hospodářské spolupráce a integrace mezi členskými státy. Byla formálně ustavena 1. listopadu 1993 dvanácti zakladatelskými státy, které ratifikovali Smlouvu o Evropské unii – označovanou jako Maastrichtská smlouva.

Než však došlo k samotné Evropské unii, existovala tři Evropská společenství – Evropské hospodářské společenství (EHS), Evropské společenství uhlí a oceli a Evropské společenství pro atomovou energii. Nabytím platnosti Maastrichtské smlouvy se EHS rozšířilo o ekonomickou a měnovou unii a bylo přejmenováno na „Evropské společenství“.

Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)

Robert Schuman (francouzský ministr zahraničních věcí) počátkem května 1950 navrhl, aby státy, které spolu donedávna válčily, založily Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO). Produkci obou významných surovin řídil společný orgán – „Vysoký úřad“. Uhlí a ocel se tak měly prakticky i symbolicky obrátit z prvotně vojenských surovin na nástroje usmíření a míru.⁸ K samotnému založení ESUO došlo podepsáním Pařížské smlouvy dne 18. dubna 1951 šesti zakládajícími státy - Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko a Spolková republika Německo.⁹

Evropské hospodářské společenství (EHS)

Šest států založivší ESUO vybuďovalo také druhé společenství, s cílem sjednotit Evropu - Evropské hospodářské společenství. Dne 25. března 1957 podepsali zástupci zemí Římskou smlouvu. Podstatou EHS byl společný trh s celou škálou zboží a služeb. K 1. červenci 1968 mezi sebou zrušily cla a v průběhu šedesátých let zahájily provádění společných politik, zejména zemědělské a obchodní.

Evropské společenství atomové energie (EURATOM)

Evropské společenství atomové energie vzniklo ve stejnou chvíli, stejnými podpisy, jako Evropské hospodářské společenství; tedy Římskou smlouvu.

Euratom vznikl a je samostatným celkem, je však plně integrován do Evropské unie. Hlavní úkolem Euratomu je „přispět ke zvýšení životní úrovně v členských státech a k rozvoji vztahů s ostatními zeměmi vytvořením podmínek nezbytných pro rychlé vybudování a růst jaderného průmyslu“.¹⁰

Dalšími úkoly jsou například:

- *investice do jaderného průmyslu,*
- *spolupráce ve výzkumu a vývoji,*

---

⁸ Europa.eu [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_1/index_cs.htm>.

⁹ Europa.eu [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_2/index_cs.htm>.

¹⁰ Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/47701/119913/clanek/historie-rozsirovani-evropske-unie/-vychodni-rozsireni-5-vlna---rok-2004-a-2007/>>>.

- *ochrana zdraví,*
- *společný jaderný trh,*
- *spolupráce při nakládání s jaderným palivem,*
- *společný postup vůči třetím zemím.*

2.2 Integrace tří společenství

Cesta k Evropské unii, jak ji známe dnes, byla opravdu dlouhá. K dnešní podobě bylo potřeba udělat mnoho malých krůčků - vymezit pravidla fungování společenství, definovat orgány EU, ale také stanovit samotné cíle, poslání a vize celého společenství! V následující části bude popsáno postupné sjednocování států Evropy v průběhu předchozích let.

Zóna volného obchodu (free trade areas)

Členské země mezi sebou odstranily všechny podstatné překážky, které volnému obchodu bránily. Odstraněny byly tarify (cla) a kvóty (kvantitativní omezení obchodu).

Celní unie (custom union)

V polovině roku 1968 zakládající země Společenství mezi sebou odstranily vnitřní cla na dovážené zboží a poprvé tak mezi sebou umožnily volný přeshraniční obchod. Na zboží dovážené ze třetích zemí byla od této doby ukládána jednotná cla. Tento krok znamenal velké plus, přispěl k oživení obchodních vztahů mezi šesti zakládajícími státy, ale také mezi Společenstvím a třetími zeměmi.

Volné trhy (single market, single market for commodities)

Na těchto trzích jsou smluvně odstraněny všechny viditelné i neviditelné překážky obchodu (např. přehnané požadavky na certifikace výrobků, stimulace spotřebitelů k preferenci domácího zboží).

Společné trhy (common market)

Opět smluvně upravené odstranění neviditelných překážek obchodu, navíc se ale odlišuje od předchozích v zajištění volného pohybu výrobních faktorů (práce, technologie, kapitál).

Hospodářská a měnová unie (monetary and complete economic union)

Po dokončení jednotného vnitřního trhu se EU plně soustředila na realizaci projektu Hospodářské a měnové unie. Kromě volného společného trhu byly upraveny vztahy týkající se směnných kurzů měn členských států.

Sjednocování probíhalo v následujících fázích:

- ⇒ *první fáze* (zahájena již 1. července 1990); byly odstraněny všechny překážky pohybu kapitálu mezi členskými státy
- ⇒ *druhá fáze* (od roku 1994); byl vytvořen Evropský měnový institut (EMI), jehož úkoly byly především posílení spolupráce ústředních bank členských států, koordinace měnových politik a příprava vzniku Evropského systému ústředních bank. Na madridském zasedání Evropské rady v prosinci 1995 bylo rozhodnuto o zavedení jednotné měny Euro k 1. lednu 1999
- ⇒ *třetí fáze* (1999); došlo k zafixování směnných kurzů a zavedení Eura (od 1. ledna 2002)

2.3 Rozrůstání Evropské unie

Sjednocení Evropských zemí bylo započato po druhé světové válce a pokračuje dodnes. Od založení došlo k postupnému rozrůstání v několika vlnách. Ke dnešnímu dni je již počet členů v Unii 27. „Jak šel čas sjednocení“ je shrnuto v následujících odstavcích.

První rozšíření

V roce 1973 se společenství poprvé rozrostlo, a to i přes negativní postoj francouzského prezidenta de Gaulla, který dvakrát vetoval vstup Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku. De Gaulle odůvodnil svoje veto slabou britskou ekonomikou, Velká Británie by podle něj narušila struktury Společenství. Přesto Dánsko, Irsko a Spojené království byly státy, které rozšířily Evropské společenství z šesti na devět členů. Společenství zároveň zavedlo nové sociální a environmentální politiky a v roce 1975 zřídilo Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR). EFRR byl založen jako projev solidarity a jeho účelem jsou do dnes převody peněz z bohatých na chudé regiony. Vede ke zlepšení cest a komunikací, podpoře investic a vytvoření pracovních míst. Podporuje také rozvoj malého a středního podnikání, investice do životního prostředí, výchovy a zdraví, výzkumu a vývoje a dalších oblastí. V současnosti je řazen mezi nejvýznamnější strukturální fondy.

Jižní rozšíření

Další rozšíření ES započalo 1.1.1981 přijetím desátého členského státu Řecka a vyvrcholilo v roce 1986 vstupem Španělska a Portugalska. Do Společenství se tak dostaly státy s křehkou ekonomikou, slabou tradicí demokratické formy státu a menší proevropskou orientací. V případě Řecka bylo završeno několikaleté vyjednávání, trvající od pádu vojenského režimu k znovuoživení demokracie v roce 1974. Mezi hlavní problémy, oddalující vstup tohoto balkánského státu do Společenství, patřila jeho nedostatečná ekonomická připravenost a stále trvající hrozba turecko-kyperského konfliktu.

Výsledkem druhé a třetí vlny rozšíření bylo společenství dvanácti států.

Čtvrtá vlna rozšíření

Čtvrté rozšíření se uskutečnilo k 1. lednu 1995, kdy se členy EU staly Finsko, Rakousko a Švédsko. Referendum o přístupu Norska z listopadu 1994 skončilo opět s negativním výsledkem a Norské království se členem EU nestalo.

Členských států bylo od roku 1995 patnáct a na další rozšíření se muselo počkat dalších téměř 10 let.

Páté a šesté rozšíření EU

Páté rozrostení Evropské unie se dotklo i České republiky. V roce 2003 proběhlo veřejné referendum o přistoupení ČR do EU, výsledkem kterého bylo většinové PRO občany.¹¹

Největší vlna rozšíření přišla v roce 2004, kdy se Evropská unie rozrostla o deset nových členů: Českou republiku, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Litvu, Lotyšsko, Estonsko, Maltu, Slovinsko a Kypr. Počet obyvatel v Unii tak vrostl o více než 100 miliónů.

V dubnu 2005 dal Parlament souhlas Rumunsku a Bulharsku k vstupu do EU, dvěma dalším státům bývalého komunistického bloku. Toto bylo prozatím poslední rozšiřování EU, byla ukončena vlna tzv. východního rozšíření. Jmenované země vstoupily do Evropské unie k 1. 1. 2007.

Z původní zakládající šestky se tedy během rozšiřovacích vln počet členů zvýšil na 25. Tzv. východní rozšíření (doplněné dvěma středomořskými ostrovy Kyprem a Maltou), byl jistě bezprecedentní krok, který nemá v dějinách evropské integrace obdoby, neboť za členy byly přijaty bývalé socialistické ekonomiky.¹²

Plány do budoucna

Nyní je tedy počet států v Unii 27 a kandidátský status mají země Turecko, Chorvatsko a Makedonie. S Chorvatskem a Tureckem začala vyjednávání v roce 2005.

---

¹¹ K urnám se dostavilo 55,21 % občanů a drtivá většina z nich, 77,33 %, řekla Evropské unii ANO.

¹² Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/47701/119913/clanek/historie-rozsirovani-evropske-unie/-vychodni-rozsireni-5-vlna---rok-2004-a-2007/>>.

2.4 Pilířová struktura EU

Evropský chrám

Evropskou unii si můžeme také představit jako chrám, ve kterém žijí evropské národy pod jednotnou střešou. Jako každý dům, který chceme, aby nejen poskytl azyl a pohodlí, ale aby přečkal generace a přetrval do budoucích věků. Evropská unie stojí na pevných základech. Jsou jimi společné hodnoty a cíle.

Úkolem a cílem EU bylo a do dnešního dne přetrvává:

- *zajistit mír, prosperitu a stabilitu pro evropské národy;*
- *překonat problémy, jež kontinent rozdělují a jsou podmětem k rozporům;*
- *postarat se, aby lidé mohli žít v bezpečí;*
- *podporovat vyvážený ekonomický a sociální rozvoj;*
- *čelit problémům globalizace a zachovat rozmanitost i subjektivitu každého evropského národa;*

v neposlední řadě také podporovat společné evropské hodnoty, kterými jsou trvale udržitelný rozvoj, zdravé životní prostředí, v neposlední řadě úctu k lidským právům a sociálně tržní hospodářství.¹³

Jako základy pro naplnění těchto úkolů a cílů slouží známé Tři pilíře. Vznikaly postupně, první má tzv. nadnárodní charakter, úkolem druhého je oblast zahraniční a bezpečnostní politiky a třetím v řadě je spolupráce na poli justice a boje s terorismem.

První pilíř: Evropská společenství

U každé stavby jsou nejdůležitější základy. První pilíř je nejstarší a nejsilnější, jeho počátky jsou spjaty se vznikem Evropského společenství uhlí a oceli, Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii.

---

¹³Europa.eu [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_1/index_cs.htm>.

Jeho podstatou jsou 4 svobody:

- volným pohybem osob,
- zboží,
- služeb,
- kapitálu

Cílem Evropských společenství je „podpora harmonického, vyváženého a trvale udržitelného rozvoje hospodářského života, vysoké úrovně zaměstnanosti a sociální ochrany, rovného zacházení s muži a ženami, trvale udržitelného a neinflačního růstu, vysokého stupně konkurenceschopnosti a konvergence ekonomické výkonnosti, vysoké úrovně ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářské a sociální soudržnosti a solidarity mezi členskými státy.“¹⁴

První pilíř má tzv. supranacionální, neboli nadnárodní charakter. Znamená to, že členské státy EU delegují na ES/EU část své národní suverenity. V oblastech, které vymezuje Smlouva, jsou pak společné zájmy členských zemí uskutečňovány prostřednictvím orgánů ES/EU. Nejdůležitější z nich jsou Rada, Parlament, Komise a Soudní dvůr.

Podle Smlouvy může být většina rozhodnutí přijímána tzv. kvalifikovanou většinou - rozhodnutí jsou schválena i tehdy, když několik členských zemí hlasuje proti. Na rozdíl od jiných mezinárodních organizací tak stát může být někdy vázán pravidlem, pro jehož přijetí nehlasoval. Důležitá rozhodnutí však musí být schválena jednomyslně.

ES, na rozdíl od EU jako takové, má právní subjektivitu a v některých oblastech může uzavírat mezinárodní smlouvy. Má také vlastní právní řád, pro který se používá francouzský termín *acquis communautaire*. *Acquis* je nadřazen národnímu právu členských zemí¹⁵.

---

¹⁴ Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/40442/118572/clanek/pilire-a-politiky-eu/pilirova-struktura-eu/>>.

¹⁵ *Acquis* značí přednostní použití práva ES oproti národnímu právu

Druhý pilíř: Společná zahraniční a bezpečnostní politika

Zahrnuje všechny oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky. Již od 70. let členské země ES v oblasti zahraniční politiky spolupracovaly prostřednictvím mechanismu tzv. Evropské politické spolupráce a od vstupu Maastrichtské smlouvy v platnost (1993) Evropská unie vytváří Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku (SZBP).

Druhý pilíř má mezivládní charakter, rozhodovací i výkonné pravomoci zůstávají v rukou členských zemí. O většině záležitostí se rozhoduje jednomyslně. Hlavním orgánem v rámci SZBP je Rada, která sdružuje ministry zahraničí členských zemí. Strategická rozhodnutí přijímají hlavy členských zemí na zasedáních Evropské rady, tzv. summitech EU.

Třetí pilíř: Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech

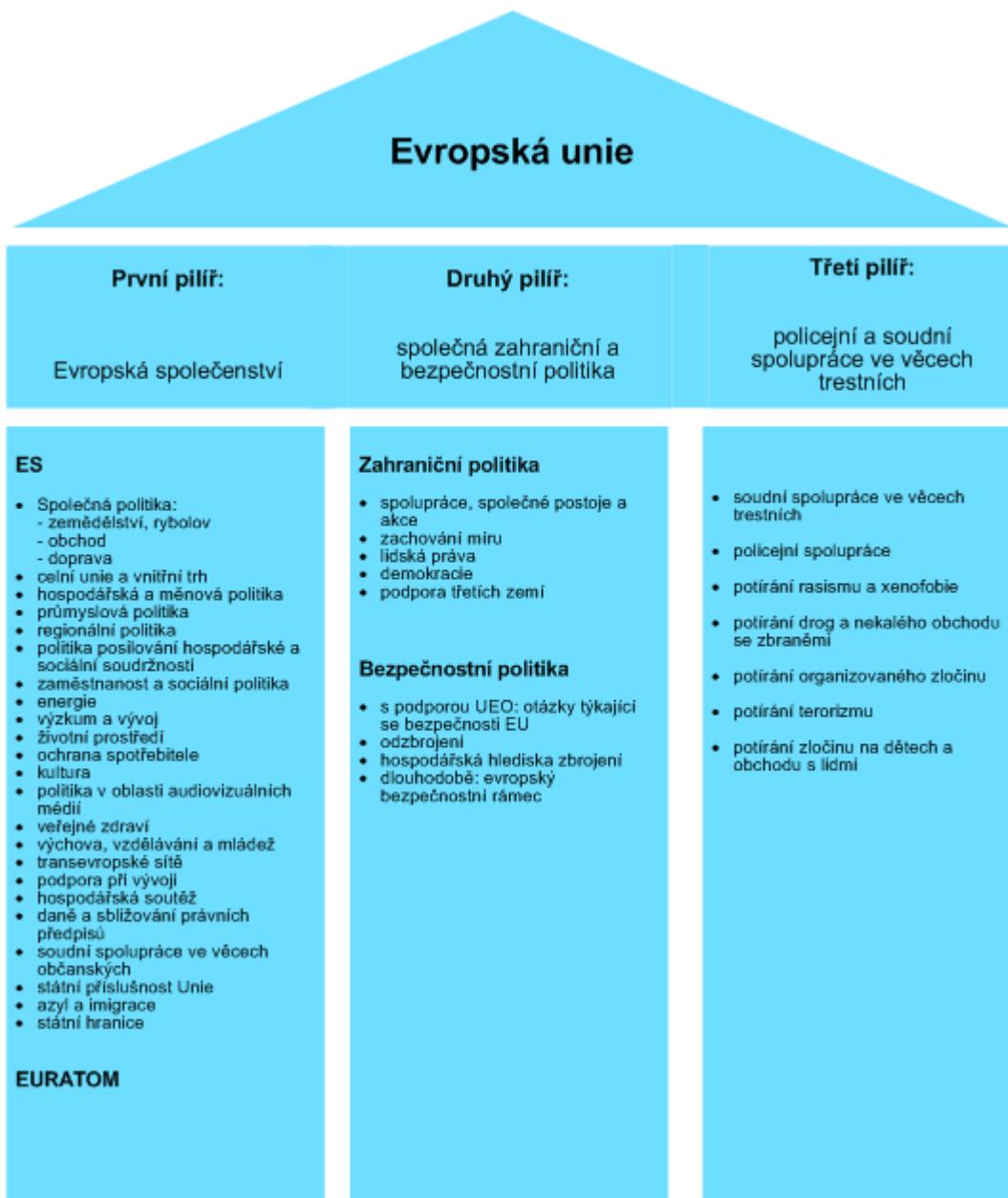
Právní základ třetího pilíře tvoří Hlava VI Smlouvy o EU. Ta pomáhá vytvářet Evropskou unii jako prostor svobody, bezpečnosti a práva. Jeho jádrem je policejní a soudní spolupráce v trestních věcech a spolupráce při předcházení a potírání rasismu a xenofobie.

Negativní jevy, které se pomocí třetího pilíře snaží EU eliminovat, zahrnují organizovanou i neorganizovanou kriminalitu, obchod s lidmi, trestné činy proti dětem, obchod s drogami, obchod se zbraněmi, korupci a další.

Stejně jako druhý, i třetí pilíř má mezivládní charakter a také v jeho rámci je nejdůležitějším orgánem Rada ministrů. Prostředky, kterými zde Unie dosahuje svých cílů, tvoří spolupráce policejních, celních a justičních orgánů členských zemí, spolupráce prostřednictvím agentur Europol a Eurojust a postupná harmonizace trestního práva.

Význam třetího pilíře EU vzrostl po teroristických útocích na New York a Washington z 11. září 2001. Členské státy Unie nyní přikládají mnohem větší důležitost ochraně své vnitřní bezpečnosti společnými silami.

Obrázek 2.2-1 Chrám Evropské Unie¹⁶

¹⁶ Euroskop [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW:

<<http://www.euroskop.cz/40442/118572/clanek/pilire-a-politiky-eu/pilirova-struktura-eu/>>.

2.5 *Instituce a dokumenty EU*

2.5.1 Orgány Evropského společenství

Smlouvy EHS, EURATOM a ESUO posloužily jako vzor – šablona, k vytvoření základních smluv EU. Tím, že státy s těmito smlouvami souhlasili, přenesly část svých pravomocí na orgány Společenství,

Nejprve je rozvedeno, které orgány a jaká práva a povinnosti získaly, následuje část, která vás seznámí s dokumenty.

Evropská rada

Na základě Pařížské deklarace přijaté v roce 1974 vznikla nová instituce nazvaná Evropská rada. Do primárního práva byla Evropská rada zanesena až s Jednotným evropským aktem (1986). Evropská rada představuje pravidelné summity nejvyšších představitelů členských států, kteří určují zásadní směřování politiky Evropské unie.

Evropský parlament - Hlas lidu

Rok 1979 se stal pro všechny obyvatele členských států významným milníkem. Ve dnech 7. - 10. června 1979 mohli poprvé přímo ovlivnit chod Společenství, a to prostřednictvím přímých voleb do Evropského parlamentu.

Jednotný volební systém dosud nebyl zaveden, proto se volby v členských státech konají v rozdílných dnech, vždy se však jedná o rozmezí 4 dnů ve druhém červnovém týdnu. Volby se opakují každých pět let. Společně s Radou EU je základní legislativní institucí - schvalují zákony, které se dále realizují v členských státech EU.

Rada EU

Zastupuje členské státy, dříve známá také jako Rada ministrů. Sdílí s Parlamentem odpovědnost za schvalování právních předpisů a přijímání politických rozhodnutí. Hlavní díl odpovědnosti nese rovněž za činnost Unie v oblasti společné zahraniční a bezpečnostní politiky a za opatření EU v záležitostech spravedlnosti a svobody.

Rada je tvořena ministry národních vlád všech zemí EU. Zasedání se účastní příslušní ministři, kteří jsou odpovědní za projednávané záležitosti: ministři zahraničních věcí, ministři hospodářství a financí, ministři zemědělství atd.

Každá země disponuje určitým počtem hlasů v Radě, který odráží počet jejích obyvatel, ale hlasy jsou váženy ve prospěch menších zemí. Rozhodnutí je přijímáno většinovým hlasováním, ačkoli rozhodnutí v některých citlivých oblastech, jako např. daně, azyl a přistěhovalectví nebo zahraniční a bezpečnostní politika, je nezbytná jednomyslnost.

Evropská komise - Podpora společného zájmu

Zastupuje a hájí zájmy Evropy jako celku, je nezávislá na národních vládách. Dá se připodobnit k vládě - má komisaře ("ministry"), kteří spravují svůj resort.

Její úkolem je vypracovat návrhy nových evropských právních předpisů, a předložit je Evropskému parlamentu a Radě. Má na starosti praktické provádění politik EU a vynakládání finančních prostředků EU. Komise rovněž dohlíží na to, aby každý dodržoval evropské smlouvy a právní předpisy. Může zakročit proti porušování pravidel tím, že v případě nutnosti předloží podnět Soudnímu dvoru.

Komisi tvoří 27 žen a mužů — po jednom z každé země EU. Je jim nápomocno asi 24 000 úředníků.¹⁷

Předsedu Komise vybírají vlády členských států EU a schvaluje jej Evropský parlament. Ostatní komisaře navrhuje po konzultaci s nastupujícím předsedou jejich národní vlády a musejí být schváleni Parlamentem. Nezastupují vlády svých rodných zemí. Místo toho je každý z nich odpovědný za konkrétní oblast politiky EU.

Předseda a členové Komise jsou jmenováni na pětileté funkční období, které je souběžné s obdobím, na které je volen Evropský parlament.

Evropský soudní dvůr - Unie jako právní společenství

Zabývá se evropským právem a jeho aplikací v členských státech EU. Od roku 1989 je k Evropskému soudnímu dvoru připojen Soud prvního stupně, jehož primárním cílem je zmírnit přetížení ESD převzetím části jeho agendy.

---

¹⁷ funkci komisaře za Českou republiku k 10. květnu 2008 zastává Vladimír Špidla

V roce 2005 vznikl Soud pro veřejnou službu EU, který se zaměřuje na řešení sporů mezi Institucemi EU a jejich zaměstnanci. Díky rozložení agendy mezi tyto tři instituce došlo ke zefektivnění fungování soudního systému EU.

Evropská centrální banka - Stabilní měna

Sídlo ECB je ve Frankfurtu nad Mohanem. Svým jednáním je zodpovědná za řízení měnové politiky eurozóny, např. prostřednictvím stanovení úrokových sazeb. Prvotním úkolem je zajištění cenové stability, tak, aby inflace nepoškozovala evropskou ekonomiku.

Banka rozhoduje nezávisle na vládách a ostatních subjektech.

Evropská investiční banka - Podání pomocné ruky

Pomáhá dosahovat cílů EU financováním investičních projektů. EIB je majoritním akcionářem Evropského investičního fondu, jehož hlavním cílem je pomáhat malým podnikům.

EIB půjčuje peníze na projekty evropského zájmu, zejména v chudších regionech. Financuje projekty infrastruktury (např. železniční a silniční spojení, letiště nebo opatření na ochranu životního prostředí). Její další pravomocí je poskytování úvěrů na investice malým a středním podnikům, rovněž poskytuje půjčky kandidátským a rozvojovým zemím. Vlastníky banky jsou členské státy, a proto banka může navýšit kapitál a poskytovat úvěry za výhodné sazby.

Evropský ombudsman

Řeší stížnosti občanů na instituce nebo orgány EU.

Hospodářský a sociální výbor - Hlas občanské společnosti

Vyjadřuje názory organizované občanské společnosti na hospodářské a sociální aspekty.

Výbor regionů - Lokální pohled

Vyjadřuje stanoviska regionálních a místních orgánů.

Účetní dvůr - Odpovídající hodnota za vaše peníze

Kontroluje a spravuje rozpočet EU.¹⁸

System evropských institucí doplňuje řada agentur a dalších orgánů.

2.5.2 Zakládající smlouvy Společenství

Již výše jsem uvedla, že Evropská unie je založena na čtyřech základních smlouvách – jen pro připomenutí jsou jimi: Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) - tzv. Pařížská smlouva; Smlouva o založení Evropského společenství (ES) - tzv. Římská smlouva; Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom); Smlouva o Evropské unii (EU) - Tzv. Maastrichtská smlouva.

Velkou váhu a funkci mají také:

- *Přístupové smlouvy*
- *Smluvní vztahy EU a třetích zemí*
- *Dohoda o Evropském hospodářském prostoru*
- *Deklarace*
- *Bílé knihy*
- *Úmluvy*
- *Lisabonská smlouva*
- *Evropská ústavní smlouva*
- *Charta základních práv EU*

2.5.3 Dokumenty EU

Bez řádu nefunguje žádné soužití, ať se podíváme na rodinu, firmu, republiku, v každém společenství je nutné dodržovat pravidla, jinak by zavládl chaos a anarchie. Čím je skupina osob větší, tím je nutnější pravidla stanovovat a přesněji vymezovat.

---

¹⁸ Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/44915/121564/clanek/instituce-eu/institucionalni-struktura-eu/>>.

Aby kolos Evropská unie fungoval, stanovily její politické orgány smlouvy platné pro každého jednoho člena bez rozdílu.

Výše zmíněné smlouvy o založení Evropských společenství byly několikrát změněny nebo doplněny. Mimo smluv o přístupu nových členských států a s nimi spojenými právními akty, smlouvy o založení Evropských společenství byly upraveny o následující:

- *tzv. Slučovací smlouva (Smlouva o jednotných orgánech)*
- *Protokol o výsadách a imunitách Evropských společenství*
- *Jednotný evropský akt*
- *Amsterdamská smlouva*
- *Niceská smlouva*

Smlouva z Nice

Smlouva v Nice byla podepsána 26. února 2001 a v platnost vstoupila 1. února 2003. Týkala se zejména reformy orgánů, aby Unie mohla účinně fungovat i po rozšíření na 25 členských států v roce 2004 a 27 členských států v roce 2007. Na základě Niceské smlouvy byla vytvořena tzv. konsolidovaná (úplná) znění původní Smlouvy o EU a Smlouvy o ES.

Amsterdamská smlouva

V polovině 90. let byly zahájeny práce, které měly přinést následující změny: pružnější přizpůsobování se modifikovaným mezinárodním a ekonomickým podmínkám, zvýšení efektivity jednotlivých institucí EU, přiblížení Společenství jeho občanům, systém umožňující jak rozšiřování Unie východním a jižním směrem, tak i prohlubování integrace za účasti jen některých států bez ohrožení soudržnosti zemí Společenství. Tyto otázky se staly předmětem jednání konference, zahájené v roce 1996 v Turíně a ukončené o rok později návrhem tzv. Amsterdamské smlouvy, jež revidovala Smlouvu o EU i zakládající Římské smlouvy. Amsterdamská smlouva vstoupila v platnost dne 1. května 1999.

Hlavní změny, které přinesla Amsterdamská smlouva (1999)

- *změněn systém obsazování Komise v neprospěch velkých států*
- *pro hlasování v Radě EU byla upravena velikost kvót pro případy tzv. váženého hlasování*
- *počet poslanců v Evropském parlamentu nesmí přesáhnout 700*
- *Evropská rada může označit členský stát, jenž se neřídí základními zásadami EU (svoboda, demokracie, lidská práva a základní svobody, právní stát) a hrubě je porušuje. Takovému státu mohou být, za stálé neplnění povinností, pozastavena některá práva, zejména právo hlasování v Radě EU*
- *Rada získala právo na návrh Komise a po konzultaci s parlamentem rozhodovat o vybraných otázkách vízové povinnosti*
- *Rada získala oprávnění rozhodovat upravenou kvalifikovanou většinou na rozdíl od jednomyslnosti v některých otázkách třetího pilíře (vnitro a justice)*
- *posíleny pravomoci institucí EU v boji proti finanční kriminalitě*

Smlouva o Evropské unii

Smlouva o Evropské unii byla podepsána v Maastrichtu 7. února 1992 a v platnost vstoupila 1. listopadu 1993. Maastrichtská smlouva změnila název Evropského hospodářského společenství na „Evropské společenství“. Zavedla také nové formy spolupráce mezi vládami členských států – například v oblasti obrany a v oblasti „spravedlnosti a vnitřních věcí“. Připojením této mezivládní spolupráce ke stávajícímu systému Společenství vytvořila Maastrichtská smlouva novou strukturu se třemi „pilíři“, které jsou jak politické, tak hospodářské povahy. Touto strukturou je Evropská unie.

Jednotný evropský akt

V roce 1986 byla s přijetím Jednotného evropského aktu realizována první z významných reforem společných smluv. Jednotný evropský akt také vytvořil formální základ pro Evropskou politickou spolupráci (EPS), která vedla k vytyčení Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) v rámci Evropské unie. Byly posíleny pravomoci Společenství v oblasti strukturální politiky, výzkumu a technického

rozvoje, ekologické politiky a zvýšil se význam spolupráce v hospodářské a měnové politice.

Hlavními cíly smlouvy bylo:

- *vytvoření velkého vnitřního trhu do 1. ledna 1993,*
- *posílení úlohy Evropského parlamentu s cílem korigovat demokratické nedostatky v rozhodovacím procesu Společenství,*
- *zlepšení rozhodovacích schopností Rady ministrů*
- *zakotvení instituce Evropské rady do primárního práva Společenství*

Maastrichtská smlouva

Jedním z nejdůležitějších dokumentů je Maastrichtská smlouva, podepsaná v roce 1992 již dvanácti státy. Na jejím základě vznikla samotná Evropská unie.

K samotnému uzavření smlouvy o EU došlo ve 3 fázích, v první byla smlouva koncipována na několika mezivládních konferencích, které se týkaly zejména principů fungování politické unie a hospodářské a měnové unie. Fáze druhá zahrnovala mezivládní jednání o detailech, vyústila Maastrichtským summitem, kde byla podepsána smlouva o Evropské unii. V závěrečné fázi byla smlouva ratifikována jednotlivými členskými státy. Byl vytvořen nadnárodní státní organismus nazvaný Evropská unie.

Smlouva o jednotných orgánech

Smlouva o jednotných orgánech, jež byla podepsána v Bruselu 8. dubna 1965 a v platnost vstoupila 1. července 1967, ustavila jednotnou Komisi a jednotnou Radu tehdejších tří Evropských společenství.

Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství a Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii

Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) byla podepsána v Římě 25. března 1957 a v platnost vstoupila 1. ledna 1958. Současně byla podepsána Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii

(Euratom). Obě smlouvy byly podepsány v Římě, proto se společně nazývají „Římské smlouvy“.

Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli

Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) byla podepsána 18. dubna 1951 v Paříži a v platnost vstoupila 23. července 1952. Její platnost skončila 23. července 2002.

2.6 Chronologický sled událostí

Následující tabulka zachycuje důležité mezníky v historii Evropské unie tak, jak šly za sebou.

rok	událost
1946	Sir Winston Churchill vyzývá k založení Spojených států evropských
1947	Vyhlášen Marshallův plán jako pomoc zničenému hospodářství Evropy
1951/1952	Pařížská smlouva - Smlouva o založení Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO)
1957/1958	Římské smlouvy - Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) a Smlouva o založení Evropského společenství atomové energie (Euratom)
1965/1967	Slučovací smlouva
1968	Celní unie EHS
1973	První rozšíření o Dánsko, Irsko a Velkou Británii
1974	Pařížská deklarace, vznik Evropské rady
1975	zřízení Evropský fond pro regionální rozvoj
1979	Zaveden Evropský měnový systém (EMS), první přímé volby do Parlamentu
1981	Druhé rozšíření o Řecko
1985	Podepsání Schengenské dohody o odstranění hraničních kontrol mezi členskými státy
1986	Třetí rozšíření o Španělsko a Portugalsko
1986/1987	Jednotný evropský akt
1990	První fáze Hospodářské a měnové unie (HMU)
1991	Podepsání smluv o přidružení s Polskem, Maďarskem a Československem
1992/1993	Smlouva o Evropské unii (Maastrichtská smlouva) vstupuje v platnost

rok	událost
1993	Jednotný vnitřní trh vstupuje v platnost
1994	Dohoda o zavedení Evropského hospodářského prostoru vstupuje v platnost
1995	Čtvrté rozšíření o Finsko, Rakousko a Švédsko
1995	Schengenská úmluva vstupuje v platnost
1997/1999	Novela Smlouvy o Evropské unii (Amsterdamská smlouva)
1998	Zahájena přístupová jednání o přistoupení ČR k EU
1998	Založena Evropská centrální banka se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem
2000	Smlouva z Nice
2000	Lisabonská strategie
2002/2003	Zasedání Konventu; ukončena platnost Smlouvy o založení Evropského společenství uhlí a oceli
2004	Ústavní smlouva
	rozšíření o Českou republiku, Slovensko, Maďarsko, Polsko, Litvu, Lotyšsko, Estonsko, Maltu, Slovinsko a Kypr
2005	Proces ratifikace ústavní smlouvy členskými státy, respektive debata o budoucnosti EU; vznik Soudu pro veřejnou službu EU
2006	Každému, kdo má sídlo či bydliště v Evropské unii, je zpřístupněna doména nejvyšší úrovně „.eu“.
2007	rozšíření EU, vstupuje Bulharsko a Rumunsko
2008	Vstup ČR do Schengenského prostoru

tabulka 2-1.1 Chronologický sled událostí

zdroj autor

2.7 *Politiky EU*

V prvních letech integrace se spolupráce mezi členskými zeměmi orientovala především na obchod a ekonomiku. V současnosti se EU zabývá řadou dalších otázek dotýkajících se například regionální politiky, životního prostředí, ochrany spotřebitelů atp. Politiky EU se dají odlišit z hlediska pravomocí a kompetencí rozdělených mezi členské státy a unii.

V oblastech s tzv. **výlučnými kompetencemi** má Evropská unie v podstatě monopol na tvorbu pravidel. Členské země zde mohou přijímat rozhodnutí jen s povolením EU. Jde především o oblast zahraničního obchodu, cel, měnové politiky (pro země euro-zóny) a část problematiky vnitřního trhu.

V oblastech s tzv. **sdílenými kompetencemi** jsou členské země oprávněny vydávat vlastní legislativu jen tehdy, pokud zde již neexistuje společná evropská úprava, případně jako doplněk k ní. Do této oblasti náleží mj. odvětví čtyř svobod vnitřního trhu, zemědělství a rybolov, doprava, sociální politika, ochrana životního prostředí, hospodářská soutěž, daně, občanství Unie, ochrana spotřebitele, politika na podporu hospodářské a sociální soudržnosti a vízová, přistěhovalecká a daňová politika.

Právě touto kompetencí se budu zabývat v další části této práce.

Další kompetencí, která je plně v rukou národních vlád, je **doplňující kompetence**. Evropská unie v určitých oblastech svou činností podporuje politiku jednotlivých členských zemí. I když EU v některých oblastech s doplňujícími kompetencemi působí velmi aktivně, jádro pravomocí zde zůstává v rukou národních vlád. Do této kategorie náleží např. hospodářská politika, zaměstnanost, vzdělání, věda a výzkum, ochrana veřejného zdraví, kultura nebo celní spolupráce.

Ostatní oblasti zůstávají zcela v kompetenci členských zemí. Evropská unie v nich nemá právo přijímat rozhodnutí. Členské země například samy rozhodují o své vnitřní organizaci, systému veřejné správy, organizaci svých bezpečnostních složek, justice, zdravotnictví, výši mezd atd.¹⁹

---

¹⁹ Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/40442/118573/clanek/pilire-a-politiky-eu/politiky-eu/>>.

3 Daně z příjmů v Evropské Unii

Vidina Evropské unie zpřehlednit daňové systémy jednotlivých států a sjednotit je pod jednu střechu tu byla od samého počátku. Ke dnešnímu dni již nejde o pouhou vizi do budoucna. Byla stanovena Komise, jejímž úkolem je předložit návrhy a nápady, na základě kterých bude struktura zdanění v celé Unii zjednodušena, zprůhledněna, a na poli vybírání daní bude zabráněno únikům.

3.1 Daňová politika EU

Daňová politika je důležitou integrační politikou. Jejím smyslem je eliminovat rozdíly v daňových systémech jednotlivých členských států a usnadňovat volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a osob v rámci EU.

Již od roku 1968 bylo zahájeno sjednocování daňových systémů. V členských státech byl navržen a od roku 1973 zaveden jednotný systém daně z přidané hodnoty. Sazby této daně byly však ponechány v kompetenci vlád členských zemí.

Postupné sbližování daňových sazeb je významným rysem daňových politik EU. V roce 1985 vypracovala Komise ES dokument Bílá kniha - Dokončení vnitřního trhu, jenž měl jako jeden z předpokladů vytvoření jednotného trhu EU. Nyní se jedná o realizaci jednotné minimální sazby DPH, o minimálních sazbách spotřební daně na vybrané produkty a také o sjednocení daňového základu u daní přímých. U posledního jmenovaného jde především o odstraňování daňových problémů při přeshraniční spolupráci vzájemně propojených podniků. Odstraněním daňových hranic by se vyřešila problematická místa, která souvisí s dvojitým zdaněním. Nyní jsou upravovány směrnice a smlouvami zamezujícími dvojitým zdaněním.

Přes vynaložené úsilí, které bylo a je na harmonizaci přímých i nepřímých daní v EU vynakládáno, je systém stále nejednotný. Každá členská země uplatňuje daně ve výši odpovídající jejím specifickým a zvyklostem, byť značné reformy v posledních letech – českou nevyjímaje – jsou určitě jistým krokem ke změně.

3.1.1 Historie zdanění v EU

Strategie EU v oblasti daní je obsažena v dokumentu SEC (96) 478 - Taxation in the European Union.²⁰ Jako strategické cíle jsou zde stanoveny více méně obecné cíle EU, jsou jimi podpora růstu zaměstnanosti, stabilizace daňových systémů a dokončení vytvoření jednotného trhu. Aby mohl být návrh odsouhlasen, je zapotřebí jednohlasného souhlasu vlád členských zemí, což se stává překážkou pro přijetí.

V EU je stejně jako v České republice rozlišována daň z příjmů právnických osob a osob fyzických. Výše daně z příjmů FO závisí ve všech státech EU na výši daňového základu, ale také na dalších, tzv. subjektivních znacích, které např. u nás reprezentují výdaje na penzijní připojištění, soukromé výdaje apod.

V jednotlivých státech se velmi liší jak způsob stanovení základu daně, tak samotné daňové zatížení. Přehled sazeb daní z příjmů PO zemí EU ukazuje následující tabulka.

Země	sazba DPPO %	Země	sazba DPPO %
Belgie	34	Lucembursko	29,6
Bulharsko	10	Maďarsko	18,6
Česká republika	24	Malta	35
Dánsko	28	Německo	38,7
Estonsko	22	Polsko	19
Finsko	26	Portugalsko	26,5
Francie	34,4	Rakousko	25
Holandsko	25,5	Řecko	25
Irsko	12,5	Slovensko	19
Itálie	37,3	Slovinsko	23
Kypr	10	Španělsko	32,5
Litva	18	Švédsko	28
Lotyšsko	15	Velká Británie	30

tabulka 3-1 Firemní daně v EU (sazby v roce 2007)

Česká republika je členem Evropské Unie již čtvrtým rokem.

²⁰ KUBÁTOVÁ, K., VYBÍHAL, V. a kol. Optimalizace daňového systému české republiky v kontextu Evropského regionu a měnícího se ekonomického, sociálního a právního prostředí. 1. vyd. Praha: Eurolex, 2004. ISBN 80-86861-05-8 s. 13

3.1.2 Proces daňové integrace a harmonizace v EU

V rámci EU si vlády členských států ponechávají výsadní zodpovědnost za přímé daně. Daňová politika EU se místo toho zaměřuje na sazby nepřímých daní - DPH a spotřebních daní, které mohou přímo ovlivnit jednotný vnitřní trh. Rovněž zajišťuje, aby daňová pravidla nepředstavovala dodatečnou kapitálovou ochranu v případě jeho volného pohybu napříč EU a současně, aby se volný pohyb kapitálu nestal příležitostí pro vyhýbání se daňovými povinnostmi.

Národní vlády musejí mít zdravé veřejné finance a ladit s hlavními směry hospodářské politiky EU. Za předpokladu splnění požadavků, které z nich vyplývají, národní vlády mají volnost při rozhodování ohledně svých výdajových priorit a ohledně toho, jakými daněmi se budou snažit získat nezbytné peníze pro své rozpočty.

Mají rovněž svobodu při stanovení svých daňových sazeb v případě korporátních daní a daní z osobních příjmů, úspor a kapitálových výnosů.

Práva členských států jsou v tomto ohledu chráněna tak, že je vyžadován jednomyslný souhlas pro provedení klíčových změn daňových pravidel EU. Tam, kde jsou stanovena (a schválena) společná pravidla, včetně těch, kde je schválen horní a dolní strop pro sazby DPH a spotřebních daní, spočívá jejich smysl v zajištění toho, aby jednotný vnitřní trh pro případ zejména zboží, finančních služeb apod. pracoval hladce a aby každý členský stát dostával férový a odpovídající podíl svých daňových příjmů. Jelikož část rozpočtu EU je financována z příjmů generovaných daní z přidané hodnoty, společný přístup při získávání těchto peněz znamená, že příspěvky jsou spravedlivě rozdělovány napříč vládami států EU.

3.1.3 Strategické cíle daňové politiky Evropské unie

Strategický cíl EU je společným jmenovatelem této práce – sjednocení daňových politik členských států. Idea je obsažena v dokumentu SEC (96) 478 – Taxation in the European Union.

Dle např. autorky Kubátové, tento dokument strategické cíle definuje jako

- *podporu růstu a zaměstnanosti,*
- *stabilizaci daňových systémů,*
- *dokončení vytvoření jednotného trhu.*

Při naplňování těchto výše uvedených cílů je zapotřebí jednotného souhlasu vlád všech členských zemí, k tomu však zatím nedošlo.

Od roku 1997 byl formulován přístup EU ke strategickým cílům, označen jako „balíček opatření proti škodlivé daňové konkurenci v EU“, který obsahuje tyto výzvy členským státům:

- *kodeks chování u podnikatelských daní* – jde o dohodu ohledně nastavení podnikatelských daní tak, aby neohrožovaly daňové výnosy dalších členských států, tedy aby byla odstraněna škodlivá konkurence mezi státy Unie,
- *opatření k odstranění distorzí ve zdanění důchodů z úspor* – zde je nápomocná direktiva z roku 2003, tzv. „savings directive“, která ukládá členským státům povinnost o poskytnutí informací o úrokových platbách přes hranice;
- *opatření k odstranění srážkové daně z přeshraničních plateb úroku a licencí mezi společnostmi.*²¹

3.1.4 Vliv Evropské unie na daňovou soustavu ČR

Dne 1. května 2004 se Česká republika spolu s dalšími státy stala členem Evropské unie. Završila tak dlouholeté období utužování vztahů s Evropskými společenstvími, které začalo sektorovým obchodním ujednáním a postupně se rozšiřovalo směrem k užší obchodní a politické spolupráci. Rozvíjení těsnějších styků s EU ve všech oblastech se stalo charakteristické především pro samostatnou Českou republiku, která učinila vstup do EU jednou ze svých hlavních zahraničněpolitických priorit a svůj cíl v roce 2004 plně realizovala.

---

²¹ KUBÁTOVÁ, K., VYBÍHAL, V. a kol. Optimalizace daňového systému české republiky v kontextu Evropského regionu a měnícího se ekonomického, sociálního a právního prostředí. 1. vyd. Praha: Eurolex, 2004. ISBN 80-86861-05-8 s. 13

Firemní zdanění spravedlivé pro všechny

V oblasti korporátního zdanění má EU dva cíle:

- *představovat prevenci před škodlivou daňovou soutěží mezi členskými státy a*
- *podporovat princip volného pohybu kapitálu.*

V minulosti členské státy nabízely nadměrné daňové pobídky k přivábění zahraničních investic, občas i na úkor jiné země, kde by jinak byla srovnatelná investice ekonomicky ospravedlnitelnější. Členské státy jsou nyní vázány *pravidly jednání* (Code of Conduct), jež zajišťují, že nezavádějí protikonkurenční daňové překážky a brzdy a snaží se pozvolna odstraňovat všechny, které dosud existují.

Existují rovněž pravidla EU či pravidla jednání, jež mají zajistit, že ve všech členských státech je srovnatelné daňové uspořádání přeshraničních plateb úroků, rent, dividend sesterským a zakladatelským společnostem a přeshraničních vnitrofiremních prodejů a transakcí se zbožím a službami (tzv. transferové ceny). Pokračují práce, které mají zajistit, aby členské státy aplikovaly stejný přístup ke zdanění firemních skupin.

3.2 Podnikání v Evropské unii

3.2.1 Podmínky podnikání

Svoboda a volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu stojí v čele filozofie EU. Také je zde právo osob samostatně výdělečně činných poskytovat služby na celém území EU.

Zásada rovnosti a volnosti pohybu

Občané EU jsou si rovni, nikdo nesmí být znevýhodňován, diskriminován. Občanem se rozumí nejen zaměstnanec, ale také podnikatel! Podnikatel má právo si zvolit své pole působnosti a také to, zda bude působit v členské zemi dlouhodobě, nebo jen přechodně.

Zásada rovnosti také platí bez ohledu na to, zda podnikatel přesune své podnikání do jiné členské země EU zcela, nebo zda založí v jiné zemi EU svou sekundární aktivitu, a tu bude vykonávat souběžně se svými aktivitami ve původní členské zemi původu.²²

Volný pohyb služeb mohou využívat živnostníci z ČR. Tento akt jim umožní dočasně provozovat svou činnost v jiném členském státě, avšak sídlo firmy zůstává na území ČR. Služba je poskytována za podmínek jiného členského státu, nicméně vykazována a také zdaněna bude v ČR.

Situace je možné i naopak; rámci volného pohybu osob může působit česká osoba podnikající na živnostenský list i v jiných zemích EU. Pokud se tedy bude chtít živnostník z ČR usadit v jiném členském státě a svou živnost tam provozovat (zaregistrovat), bude již muset získat příslušné povolení k vykonávání své živnosti od úřadů dotčené země. Musí pak splňovat požadavky této konkrétní země na vykonávání určité konkrétní profese.

Faktory rozhodování a řízení

Jaké faktory podnikatelé pravděpodobně nejvíce zohlední při svém rozhodování? Je jich hned několik:

- *daňové zatížení svého podnikání,*
- *náklady na pracovní sílu (a také její samotnou dostupnost),*
- *administrativní náročnost spojenou se začátkem podnikání či přestěhováním podniku;*
- *právní a technická omezení pro výkon podnikání v rámci jednotného trhu (sem patří zejména pravidla pro volný pohyb služeb a uznávání kvalifikací v ostatních členských státech).*

V rámci této práce je vhodné více přiblížit první bod, daňovou otázku. Podnikatel se řídí daňovým právem země, ve které je registrován. Pro rozhodování není

---

²² Euroskop [online]. 2008 , 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/44005/113341/clanek/prava-obcanu-eu-a-jejich-ochrana/poskytovani-sluzeb-podnikani-a-rovne-podminky/>>.

podstatná pouze výše daní z příjmu korporací nebo individuální daň z příjmu. Je nutné vzít v potaz také konstrukci celého daňového systému zahrnující různé odčitatelné položky, slevy na dani, uznatelné náklady nebo systém odpisů. Tyto věci jsou naprosto individuální pro každou členskou zemi a EU je nijak nereguluje komunitární legislativou.

Zohlednit by měl podnikatel také nepřímé daně, které se projeví v ceně vstupů (v případě, že firma není plátcem DPH) a na straně výnosů především u služeb, protože ty jsou většinou zdaňovány sazbou platnou v zemi poskytovatele služby.²³

3.2.2 Daňová konkurence a harmonizace

Škodlivá konkurence?

Konkurence je přirozený jev ekonomiky i podnikání. Dokonce podporuje k lepším výkonům a tím také výsledkům, působí pro správné fungování a dá se říci že začíná kolotoč ekonomického růstu.

V dnešní době globalizace společenských jevů není divu, že objevíme také globalizaci daňovou. Dle autora Širokého „umožňuje daňovým subjektům legálně či nelegálně transferovat daňové základy do zemí s nižším zdaněním, a tak se vyhýbat daňové povinnosti.“²⁴

V rámci společenství, kde je umožněn volný pohyb, je takovéto přesouvání čím dál běžnější a dochází jím vlastně k samotnému plnění cíle EU – vytváření jednotného trhu.

Zmíním však také negativní dopad; je jím „škodlivá daňová konkurence“ mezi státy. Ta se dá vysvětlit jako snaha přilákat do země daňové základy, jakými jsou např. obraty firem. Jak je řečeno výše, konkurence je pozitivní vliv – důvod, proč je tato daňová konkurence nazvaná jako „škodlivá“, je následující: daňová konkurence vzniká ve chvíli, je-li možné základ daně přesunout do jiné země. V případě daní z příjmů PO příp. FO zatím není ještě tento „přesun“ jednoduchý, u daní z finančního kapitálu je

---

²³ Peníze.cz [online]. 2007, 2008 [cit. 2008-03-30]. Dostupný z WWW: <<http://www.penize.cz/16471-podniky-v-eu-svoboda-podnikani>>.

²⁴ ŠIROKÝ, J. Daňové teorie s praktickou aplikací. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 249 s. ISBN 80-7179-413-9. s. 140 - 143

běžnější. Budou-li dvě země soutěžit o základ daně v podmínkách zcela volného pohybu kapitálu mezi nimi, může to vést k úplnému zrušení výběru této daně v jednom či druhém státě.

Koordinace a harmonizace

Aby nedocházelo k zmíněné škodlivé konkurenci v rámci EU, přichází na mysl jeden z cílů integrace zemí - koordinace a harmonizace daňové sféry. V rámci koordinace daní byly vytvořeny bilaterální či multilaterální schémata mezi jednotlivými zeměmi, a to nejen zeměmi EU, ale také mezi třetími zeměmi.

Daňová harmonizace znamená přibližování, přizpůsobování či dokonce zavedení jednotného systému národních daňových systémů na základě dodržování společných pravidel zúčastněných zemí.

Harmonizace každé daně taktéž podle Širokého probíhá vždy ve třech fázích:

- *určení daně, která má být harmonizována,*
- *harmonizace daňového základu,*
- *harmonizace daňové sazby.*

Termín harmonizace nevyjadřuje úplné sjednocení, vymezení, dá se říci, že jde pouze o sladění a harmonizaci a koordinaci daňové administrativy. Nyní jsou používány jako nástroje harmonizace daní prostředky sekundárního práva - nařízení a směrnice ES.

Sbližování práv EU a ČR bylo již započato, postupuje se podle tří základních nástrojů – Dohoda o přidružení, Usnesení vlády ČR a tzv. Bílá kniha komise ES, která ukládá podrobný návod pro sbližování práva a rozděluje problém do 23 skupin – přičemž daňové oblasti se týkají pouze skupiny dvě; č. 10 a 22, daně přímé a nepřímé.

Harmonizace na poli nepřímých daní

Nepřímé daně jsou nejvíce harmonizovány; oblast DPH byla zjednodušena a modernizována, byl zajištěn stejný režim pro všechny transakce v EU. Je zde dále snaha dovést sazbu DPH na jednotnou úroveň. Evropskou unií byla členským státům „povolena“ snížená sazba daně.

Na poli nepřímých daní byl proces daňové harmonizace nejvíce zvládnut; 1.1.1993 byl vytvořen tzv. „prostor bez vnitřních hranic“, který znamená hladké fungování jednotného trhu EU. Nástroji harmonizace (v tomto pojetí „pozitivní“ harmonizace) je zejména implementace směrnic k nepřímému zdanění. Klíčovými směrnicemi jsou Směrnice č. 2006/112/EC, o společném systému daně z přidané hodnoty (v oblasti DPH) a Směrnice č. 92/12/EEC (v oblasti akcízů). Přijetí směrnice ve všech členských státech zaručuje jednotnost harmonizačního pravidla (až do úrovně stanovení minimálních sazeb).

Spotřební daně – tzv. akcízy, obsahují tři harmonizované skupiny - alkohol, tabák a minerální oleje. Jsou také v členských zemích ukládány také daně ekologické, daně na motorová vozidla a provoz a další poplatky. Tyto daně představují důležitý příjem do státního rozpočtu! Jsou nástrojem fiskální politiky a kromě zajištění přísunu financí do rozpočtu je jejich sekundární funkcí také snaha omezit spotřebu „škodlivých“ produktů.

Je zde však riziko – budou-li se tyto daně zvyšovat; může dojít k poklesu poptávky po zdaňovaných komoditách a tím tedy k poklesu daňových výnosů státu. Tedy stručně řečeno; přehnaná výše této daně může spotřebitele odradit od nákupu produktu a tím způsobit pokles příjmů státu.

Česká republika splňovala již při vstupu do EU požadavek na minimální sazbu spotřební daně.

Závěr

Orgány Unie se snaží obhájit důvody pro sjednocení sazeb, jak jen mohou. Hlavním důvodem, proč je věnována daňové politice taková pozornost, je existence daňových úniků. Sjednocením těchto daní dojde ke snadnější kooperaci ve správě daní mezi státy, také daňová kontrola bude účinnější a kvalitnější.

Jsou zde ale také negativa, hovořící proti harmonizaci daní v Evropském společenství, jako např. zachování maximální fiskální autonomie států! Dalším negativem je skutečnost, že daňové sazby odpovídají preferencím a specifickým jednotlivých členských států, která nelze při harmonizaci zohlednit a způsobila by u daných výrazný pokles příjmů z tohoto pramene.

Je možné, že dojde k „spontánnímu harmonizačnímu efektu“ - tedy ke snížení sazeb přirozenou konkurenční cestou a nebude tedy nutné uměle zasahovat harmonizací zákonů. K tomuto efektu může dojít tak, že jedna země sníží daňovou sazbu z přidané hodnoty a obyvatelé jiné členské země budou nakupovat „přes hranice“, čímž nepřímo donutí domovský stát snížit DPH.

Sečteno a podtrženo; negativa harmonizace jsou²⁵

- ⇒ vede k vyšším daňovým sazbám,
- ⇒ způsobuje pomalejší růst ekonomiky (vyšší sazby snižují celkovou produktivitu a odrazují zahraniční kapitál)
- ⇒ zasahuje do národní suverenity členských států,
- ⇒ nezabraňuje nadměrné expanzi ve veřejném sektoru,
- ⇒ znamená ztrátu fiskální autonomie členských zemí.

---

²⁵ NERUDOVA, Danuše. Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie . Praha : ASPI, 2005. 236 s. ISBN80-7357-142-0

4 Zavedení konsolidovaného základu daně v Evropské unii

4.1 Historický vývoj harmonizačního procesu

4.1.1 Podněty pro sjednocení daní

Zavedení jednotného základu daně je výsledkem několikaletých studií Komise Evropské unie a jejích pomocných orgánů a specializovaných skupin. Vůbec myšlenka sjednocení daňové legislativy vyplývá z prvotního cíle Evropské Unie; kterým je *jednotnost na všech frontách*. Zde vyvstává otázka, jak moc je v pravomoci EU zasahovat do národní suverenity států, do jaké míry je možné, aby pravidla EU zasahovala do legislativy členských států? Co ji vlastně vede k tomu, aby zasahovala do daňových politik?

Otevřením jednotného trhu se otevřela také možnost podnikajícím zvolit či změnit místo působnosti firmy, příp. vytvořit stálou provozovnu, otevřít filiálku, jednoduše začít podnikat na území také jiného státu, než domácího. Důvodů k tomu je několik; levnější, příp. vzdělanější pracovní síla, nižší náklady na provoz, produkovat v místě kde je zajištěn odběr a v neposlední řadě také výhodnější zdanění zisků.

Z pohledu druhého, z pohledu států jsou viditelné důsledky, které jednotný trh přinesl, jako např. zvýšení konkurenceschopnosti firem v Unii či růst daňových příjmů státu.

4.1.2 Průběh a důsledky sjednocení daní

V roce 1962 byl poprvé zkoumán vliv zdanění firem na konkurenceschopnost jednotlivých států v EU. Snahy o harmonizaci daně z příjmů právnických osob (v roce 1975), pravidel pro uplatňování ztrát a harmonizaci daňových základů v letech dalších selhaly.

Směrnice regulující přímé daně

V rámci pravomoci EU v oblasti jednotného trhu bylo přijato několik směrnic týkajících se DPPO v případě transakcí mezi více členskými státy; jsou jimi

- Směrnice č. 90/434/EEC známá pod názvem „Směrnice o fúzích“ (The Merger Directive) a její podstatná novelizace směrnicí č. 2005/19/EC,
- Směrnice č. 90/435/EEC „Směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností“ (The Parent-Subsidiary Directive) s novelizací směrnicí č. 2003/123/EC,
- Směrnice č. 2003/48/EC „Směrnice o zdanění příjmů z úspor ve formě plateb úrokového charakteru“ (Savings Directive),
- Směrnice č. 2003/49/EC „Směrnice o zdaňování úroků a licenčních poplatků“ (Interest and Royalties Directive).

První tři směrnice začaly platit v České republice okamžikem vstupu do Evropské unie, pouze čtvrtá jmenovaná až k datu 1.7.2005.

Směrnice o fúzích a o společném zdanění mateřských a dceřiných společností byly přijaty při otevření jednotného vnitřního trhu. Jejich základním cílem je odstranit koncentraci kapitálu přes národní hranice a napomáhat ke zvyšování konkurenceschopnosti firem působících v EU na světovém trhu.

Směrnice o fúzích zavedla možnost odkladu daňové povinnosti, která plyne z kapitálových výnosů při sloučení nebo rozdělení společnosti při přechodu aktiv či výměně akcií. Její novela přinesla ustanovení týkající se zavedení nových právních forem společností v EU – Evropské společnosti a Evropské družstevní společnosti. Směrnice umožnila přemísťovat sídla těchto nových typů společností bez možných daňových zvýhodnění.

Směrnice o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností se zabývá odstraněním dvojího zdanění zisku společností působících v jiném členském státě, než mateřská společnost. Členský stát mateřské společnosti má dvě možnosti -

nezdanit zisky dceřiné společnosti sídlící v jiném členském státě, anebo pokud tyto zisky zdaní, umožní mateřské společnosti snížit si ZD o zisk, který dceřiná společnost zaplatila v jiném členském státě.

Směrnice o zdanění příjmů z úspor ve formě plateb úrokového charakteru je platná od roku 2003 a týká se pouze fyzických osob. Jejím úkolem je zamezit krácení daně fyzickými osobami, kterým plynou úrokové příjmy z jiných členských států.

Směrnice o zdaňování úroků a licenčních poplatků z roku 2003 zavedla jednotný systém zdaňování úrokových příjmů a licencí mezi firmami patřícími do jedné skupiny.²⁶

Harmonizace sazby, základu a správy daně

V počátku 90 tých let byla provedena studie, jejímž cílem bylo prozkoumat, zda rozdíly ve zdanění firem mezi zeměmi mohou způsobovat distorze na jednotném trhu, a následně měla navrhnout řešení. Základními závěry komise byla nutnost omezit mezinárodní dvojí zdanění přeshraničních příjmů a harmonizovat tři složky DPPO: sazby, základ a správu daně.

V roce 1996 byla přijata členskými státy ve Veroně nová strategie²⁷, která při dalším postupu u sjednocení DPPO bude mít za cíl posílit růst a zaměstnanost, stabilizovat daňový systém a dokončit budování jednotného trhu.

První linie kroků směřuje k odstranění daňových prvků, které zhoršují fungování jednotného trhu a tím zhoršují alokaci kapitálu a oslabují mezinárodní konkurenceschopnost firem v Unii. K čemuž také výrazně přispělo zavedení Eura.

Druhý směr opatření má za cíl stabilizovat daňové příjmy členských států a podpořit zaměstnanost.²⁸

---

²⁶ Law.muni [online]. 2007 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://64.233.183.104/search?q=cache:mof6P-tXR2IJ:www.law.muni.cz/edicni/Days-of-public-law/files/pdf/sprava-finance/Kopriva.pdf+kop%C5%99iva+harmoniza%C4%8Dn%C3%AD+procesy&hl=cs&ct=clnk&cd=1&client=opera>>.

²⁷ Viz dokument SEC(96) 487.

²⁸ Googlepages [online]. 2007 [cit. 2008-01-21]. Dostupný z WWW: <<http://64.233.183.104/search?q=cache:mdeB-qO7n20J:xklas06.googlepages.com/CCCTB.pdf+Zdan%C4%9Bn%C3%AD+firem+a+Evropsk%C3%A1>>

1. prosince 1997 schválila Rada EU tzv. daňový balíček²⁹, který se zabývá novou strategií koordinace zdanění firem v rámci EU. Balíček zahrnuje Kodex zdaňování příjmů z podnikání a směrnice 2003/48/ES o zdaňování úroků z úspor a 2003/49/ES o zdaňování úroků a licenčních poplatků mezi blízkými osobami.

Samotná Komise nezhálela a v roce 2001 provedla rozsáhlou analýzu s titulem Zdanění firem v rámci jednotného trhu (Company Taxation in the Internal Market). Dospěla v oblasti odstranění daňových překážek zahraničním ekonomickým aktivitám k potřebě omezení nákladů spojených s různými daňovými základy pro každou zemi. V dubnu 2002 také v Bruselu uspořádala na vysoké úrovni zástupců daňových správ a expertů konference „K jednotnému trhu bez překážek v dani z příjmů právnických osob“ (Towards an Internal Market without corporate tax obstacles) a v prosinci 2003 v Římě „Reforma DPPO v EU: Pokrok a nové výzvy“ (EU Corporate Tax Reform: Progress and New Challenges), kde probíhaly další diskuse k možným harmonizačním krokům u DPPO.

Doposud mezi představiteli Komise převládalo odmítání sjednocení sazeb. V současné době dominuje v Komisi i u nezávislých expertů názor, že harmonizace DPPO nad rámec nutný k dosažení čtyř unijních svobod není nutná ani žádoucí a byla by porušením principu subsidiarity.

Pod taktovkou Evropského soudního dvora probíhá nyní dílčí harmonizace formou odstraňování překážek pro volný pohyb zboží, služeb a kapitálu soudními judikáty. Jde tedy o regulaci nepřímou, pomocí soudního systému.

4.2 *Současný stav daní v EU*

Je nutností k dobrému a efektivnímu fungování jednotného evropského vnitřního trhu, aby byly relativně harmonizovány nepřímé daně. Otázka harmonizace daní přímých dlouhou dobu stagnovala, neb jde o problematiku, na kterou jsou jednotlivé státy velmi citlivé a každý zásah EU berou jako zásah do národní suverenity státu. Neboť provádění fiskální, tedy daňové politiky je funkcí státu a je snaha každého, vybrat na daních do státního rozpočtu co největší sumu – angažovanost EU je brána

---

+unie+%E2%80%93+subsidiarita+nebo+postupn%C3%A1+harmonizace%3F&hl=cs&ct=clnk&cd=1&client=opera>

²⁹ Viz dokument COM(97) 564.

z většiny pohledů jako snaha „přetáhnout“ příjmy plynoucí z daňové povinnosti do rozpočtu EU.

Nekalá konkurence

Německo a Francie v roce 2004 oficiálně vyzvali Komisi, aby učinila kroky k harmonizaci podnikových daní. Jako důvod bylo uvedeno, že je naléhavě nutné posílit na evropské úrovni spravedlivý rámec pro konkurenci podniků v rámci vnitřního trhu a odsouhlasit pro společnosti jednotný daňový základ, který by pokud možno zahrnoval i minimální daňovou sazbu.³⁰ Samozřejmě šlo o to zabránit členským státům aplikovat výrazně nižší sazbu daní! Zejména pak prý nové členské státy tímto „nekalým“ způsobem lákají investice z vyspělých evropských zemí.

Jaké argumenty jsou nejčastěji používány jako důvody pro harmonizaci základů DPPO?

- *mezinárodně působící společnosti musí plnit různé daňové předpisy v každé zemi, v níž uskutečňují aktivity, což jim vyvolává nadměrné náklady (tzv. vyvolané náklady zdanění³¹);*
- *členské státy nejsou příliš nakloněny mechanismu odpisu ztrát z podnikání u dceřiných firem, které působí v jiném státě;*
- *vlivem daňové konkurence může u některých zemí dojít k poklesu celkového výnosu DPPO, což může mít za následek kompenzační zvýšení zdanění práce (nebo spotřeby či majetku);*
- *v důsledku různých národních daňových zákonů může docházet ke vzniku dvojího zdanění nebo dvojího nezdanění;*
- *možnosti daňových úniků jsou větší a spolupráce daňových správ obtížnější!*

---

³⁰ Googlepages [online]. 2007 [cit. 2008-01-21]. Dostupný z WWW:

<<http://64.233.183.104/search?q=cache:mdeB-qO7n20J:xklas06.googlepages.com/CCCTB.pdf+Zdan%C4%9Bn%C3%AD+firem+a+Evropsk%C3%A1+unie+%E2%80%93+subsidiarita+nebo+postupn%C3%A1+harmonizace%3F&hl=cs&ct=clnk&cd=1&client=opera>>

³¹ Na úrovni Evropské komise byla zahájena realizace iniciativy k měření všech administrativních nákladů spojených s vládní regulací – viz Evropská komise (2004a).

Možné způsoby řešení

Komise navrhovala několik možných řešení, jak pokračovat v koordinaci základu daně z příjmů právnických osob:

1. Zdanění v domácí zemi (Home State Taxation)

Základ daně všech podniků tvořících nadnárodní skupinu by se vypočítával jako konsolidovaný základ daně podle pravidel státu, ve kterém se nachází místo mateřské společnosti skupiny. Společnosti by si mohly zvolit, zda budou zisky zdaňovat v každé zemi jinak, nebo zda budou podléhat pouze daňovému systému jedné země. Tento návrh neprošel.

2. Jednotný konsolidovaný základ daně (Common Consolidated Corporate Tax Base, CCCTB)

CCCTB by mohly využívat pouze společnosti působící ve více zemích EU. Jeho stanovení by spočívalo v tom, že příjmy všech nadnárodních společností by se zdaňovaly podle speciálních pravidel zakotvených v komunitárním právu.

3. Povinně harmonizovaný základ daně (Compulsory Harmonized Corporate Tax Base)

V této variantě by došlo k nahrazení současných národních pravidel pro výpočet ZD jednotnými celoevropskými ustanoveními, která by byly zavedeny novou směrnicí.

4. Evropská korporátní daň (European Union Company Tax)

Tento druh daně by značil jednotnou daňovou sazbou a stanovil by i pravidla pro její správu a rozdělování výnosů z této daně - od této možnosti bylo upuštěno.

Shrnutí návrhů komise

Pravděpodobně všechny výše uvedené přístupy by pomohly zlepšit současnou situaci, kdy je problémem 27 odlišných daňových systémů a tedy 27 různých způsobů stanovení základu daně a výpočtu daně.

Vzhledem k tomu, že mezi tři nejvýraznější překážky přeshraničních aktivit patří dvojí zdanění, nedostatek výhod plynoucích z konsolidace a problematika převodních cen, implementace CCCTB by je měla vyřešit lépe než dosavadní systémy řešení.

4.3 Evropský harmonizovaný základ daně

Jádrem této iniciativy je myšlenka o společném způsobu výpočtu základu daně z příjmů, týkající se podniků s přeshraničními aktivitami v členských státech.

4.3.1 Skupinové zdanění současnosti

Na hladině doposud fungujícího systému je již definován koncept zdanění skupiny, avšak tato definice pro daňové účely se v jednotlivých členských státech, výrazně liší. Některé země metodu konsolidace znají a používají v plném rozsahu, některé pouze částečně a zbylé státy zdanění v rámci skupiny nepoužívají vůbec.

A jak tomu je konkrétněji v jednotlivých státech?

K vytvoření skupiny v Rakousku, Německu, Itálii a na Maltě stačí, když mateřská společnost vlastní více než 50 % dceřiné společnosti, v Irsku, Španělsku, Spojeném království a na Kypru je třeba, aby vlastnila více než 75 %. Nejpřísnější pravidla platí ve Finsku, Francii, Lucembursku, Nizozemsku, Portugalsku, Švédsku, Litvě, Polsku a Slovinsku - v tomto případě musí podíl činit minimálně 90 %. Zvláštní kategorii představuje Dánsko, kde je třeba vlastnit k vytvoření skupiny 100 % v dceřiné společnosti.³²

Na druhé straně ovšem není koncept skupinového zdanění zaveden v Belgii, Řecku, Estonsku, Maďarsku, Lotyšsku, Slovensku a také v naší republice.

---

³² Nerudová, D. Možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně v EU. In *Theoretical and Practical Aspects of Public Finance*. Prague: University of Economics, 2007, s. 1--7. ISBN 978-80-245-1188-7

Metoda	Členský stát	Definice
Plná konsolidace	Nizozemí	S výsledky dceřiných společností je nakládáno, jakoby jich dosáhla mateřská spol.
Skupinový hospodářský výsledek	Dánsko Německo Španělsko Francie Itálie Lucembursko Rakousko Polsko Portugalsko Slovinsko	Každý člen zjišťuje hospodářský výsledek samostatně, poté jsou skupinově započítávány na úrovni mateřské společnosti
Převod ztrát v rámci skupiny	Irsko Kypr Malta Lotyšsko Švédsko Finsko Velká Británie	Každý člen skupiny je zdaňován samostatně, ztráty mohou být v rámci skupiny přesouvány a započítávány
Neexistuje zdanění v rámci skupiny	Belgie Česká republika Řecko Litva Maďarsko Slovensko Estonsko	Ztráty nelze kompenzovat, systém nezná zdanění v rámci skupiny

tabulka 4-1.1 Metody skupinového zdanění v členských zemích³³

³³ Nerudová, D Možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně v EU. In Theoretical and Practical Aspects of Public Finance. Prague: University of Economics, 2007, s. 1--7. ISBN 978-80-245-1188-7

4.3.2 Společný konsolidovaný daňový základ pro společnosti v rámci EU

Hlavním dlouhodobým cílem je zavedení CCCTB, což by znamenalo určité výhody:³⁴

- *efektivní sazba daně se stane transparentnější. Její implementací by mělo být dosaženo jednoho z cílů – dosažení spravedlivé daňové soutěže.*
- *pomohl by odstranit překážky přeshraničních fúzí a akvizicí; státy při zdaňování kapitálových zisků nejsou dostatečně zkoordinovány.*
- *sníží vyvolané náklady zdanění společností, již nebude existovat 27 různých systémů zdanění*
- *splnil by bod o zachování daňové neutrality – neb tento systém by umožňoval kompenzovat ztrátu činnosti v jednom státě dosaženým ziskem ve státě druhém.*

Ale všechno není jen černé nebo bílé, takže i jednotný základ daně má své nevýhody. Kdyby byl přijat pouze pro podniky s celoevropskými aktivitami, určitým způsobem může diskriminovat malé a střední společnosti podnikající jen v jednom státě.

Také existuje-li vedle sebe souběžně více systémů, což by v tomto případě platilo, otevírá se prostor pro nejrůznější formy úniků (především tedy daňových).

Budu-li se tedy soustředit pouze na implementaci na podniky působící ve více zemích EU, bude situace následující.

Společnosti budou stanovovat svůj zdanitelný zisk podle pravidel platných v jejich domácím státě, tedy organizační složky podnikající v jiném než mateřská společnost, budou stanovovat podle pravidel domácí země.

System by měl tedy znamenat značné zjednodušení obsahující pouze jeden typ zdanění.

---

³⁴ Nerudová, D Možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně v EU. In Theoretical and Practical Aspects of Public Finance. Prague: University of Economics, 2007, s. 1--7. ISBN 978-80-245-1188-7

Jako klady by se dalo vyzdvihnout ušetření nákladů např. na služby na daňové poradenství, na právní služby apod., rozhodně však neponechá prostor pro daňové úniky, se kterými při nynějším způsobu zdaňování mohou podniky kalkulovat.

4.3.3 Navrhované způsoby úpravy zdaňování podle EU

Integrace daní, je-li zapotřebí jednohlasného souhlasu všech členů, je nyní při počtu 27 států, tedy 27 nutných podpisů, zpomalována. Daňová politika byla vždy symbolem národní suverenity státu.

Direktivy Evropské unie

Spolupráce v oblasti daní byla zakotvena v zakládajících smlouvách Evropského společenství a neustále se rozšiřuje. S ohledem na skutečnost, že přibližně sedm tisíc firem z Evropské unie, které jsou kótované na burze, začalo 1. lednem 2005 účtovat na základě IAS/IFRS, Mezinárodní účetní standardy se staly jednotným pojítkem při zavedení CCCTB³⁵.

Unie vydala tzv. Direktivy, které se týkají mimo jiné účetnictví. Jejich úkolem je harmonizovat účetnictví v rámci území EU – přesněji řečeno, ukládají členským a přidruženým státům zabudovat do svých národních systémů normy, přijaté Evropskou unií. Tyto direktivy jsou pro členské státy závazné. Účetnictví se týkají direktivy č. 4, 7 a 8.

Čtvrtá direktiva ES řeší **harmonizaci ročních účetních výkazů** velkých a středních kapitálových společností.

Sedmá direktiva ES řeší problematiku **konsolidace**. Podle této direktivy se vyžaduje, aby mateřská společnost zpracovávala účetní výkazy nejen za sebe, ale i za celou skupinu kapitálově propojených společností. Mateřská společnost má povinnost

---

³⁵ V zemích EU jsou uplatňovány direktivy EU i mezinárodně uznávané účetní standardy, především IAS. Mezi direktivami EU a IAS existuje shoda v povinnosti účetních jednotek sestavovat rozvahu a výsledovku a dále v tom, že se neupravuje účetní soustava, potřebná k zpracování účetní závěrky.

sestavit konsolidované účetní výkazy a konsolidovanou výroční zprávu, ve které zobrazí finanční situaci a hospodářský výsledek tohoto celku tak, jako by byl samostatnou účetní jednotkou.

Účelem konsolidované účetní závěrky je poskytnout více komplexních informací vlastníkům firem a třetím osobám a pomoci v uplatňování kontroly nad managementem.

Sestavená konsolidovaná účetní závěrka nemá žádné daňové důsledky.

A jen pro úplnost doplním cíle **Osmé direktivy** – ta určuje pravidla pro schvalování osob, oprávněných k ověřování účetních výkazů - **auditorů**.

Neutralita, spravedlnost, jednoduchost a právní vymahatelnost daní

Klíčovým principem, který klade jak ekonomická, tak daňová teorie na daňový systém, je *neutralita, spravedlnost, jednoduchost a právní vymahatelnost*.

Daňová neutralita

Co si představit pod tvrzením, že systém CCCTB bude daňově neutrální? Znamená to, že rozhodování firem o umístování investic by nemělo být ovlivňováno daňovým systémem členského státu. Někdy je také daňová neutralita chápána i ve vztahu k jednotlivým druhům investic - tzn. že daňový systém by neměl zvýhodňovat určitá odvětví průmyslu, formy podnikání nebo zdroje financování.

Odborník na daňovou problematiku, Danuše Nerudová, ve své práci rozvíjí tři druhy daňové neutrality:³⁶

- *kapitálově dovozní neutralita* - všichni investoři bez ohledu na rezidentství by v dané zemi měli být zdaňováni stejně,
- *kapitálově vývozní neutralita* - investoři v dané zemi by měli být podrobeni stejné dani bez ohledu na to, do jakého státu investují,
- *kapitálově vlastnická neutralita* - daňový systém nezpůsobuje převody aktiv mezi zeměmi.

---

³⁶ Nerudová, D. Možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně v EU. In *Theoretical and Practical Aspects of Public Finance*. Prague: University of Economics, 2007, s. 1--7. ISBN 978-80-245-1188-7

Dodržení výše uvedených principů neutrality v případě CCCTB by předpokládalo kromě přijetí jednotných pravidel pro konstrukci základu daně také přijetí jednotné sazby daně z příjmu korporací v EU, od čehož Evropská komise v posledních letech upustila, neboť jak je zmíněno výše - členské státy nejsou ochotny vzdát se svého práva na stanovení daňové sazby, považují to za příliš velký zásah do suverenity.

Daňová spravedlnost

Daňová spravedlnost je dalším požadavkem, jenž je kladen na daňový systém. Subjekty by měly být zdaňovány podle schopnosti platit daně. V rámci daňové spravedlnosti by měl být současně naplněn koncept vertikální i horizontální: dvě stejně bohaté osoby by měly platit stejnou daň, ale zároveň by osoba s vyššími příjmy měla platit vyšší daně. V případě daně z příjmu korporací je dodržení principu spravedlnosti sporné, neboť zisky společností jsou zdaňovány bez ohledu na situaci vlastníků kapitálu.

Jednoduchost a právní vymahatelnost

Systém CCCTB by měl být jednoduchý, neboť pouze tak je schopen naplnit základní cíl - zvýšení efektivity a konkurenceschopnosti subjektů podnikajících na jednotném trhu. V praxi ovšem vždy musí dojít k určitému kompromisu mezi neutralitou a administrativní jednoduchostí systému. Daňová teorie říká, že optimální neutrality je dosaženo, když se výhody spojené s neutralitou rovnají dodatečným administrativním a vyvolaným nákladům zdanění (způsobeným "zdokonalením" neutrality daňového systému)³⁷.

Posledním důležitým atributem daňového systému je *právní vymahatelnost*. Systém CCCTB by měl jasně a jednoznačně definovat, které položky budou zahrnovány do základu daně, a měl by jasně vymezit práva poplatníků užívat účetní operace, které ovlivňují základ daně.

Pouze tímto způsobem lze zaručit právní jistotu subjektů a účinně zamezovat daňovým podvodům a únikům.

---

³⁷ Nerudová, D Možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně v EU. In Theoretical and Practical Aspects of Public Finance. Prague: University of Economics, 2007, s. 1--7. ISBN 978-80-245-1188-7

Praktická implementace společného systému by měla respektovat tři základní skutečnosti, aby se dařilo naplnit alespoň částečně výše uvedené principy, jež klade na daňový systém daňová teorie. Jsou jimi následující:

4.3.3.1 ŠIROKÁ DEFINICE ZÁKLADU DANĚ

Definice CCCTB by měla být co nejširší, neboť tak lze dosáhnout stanoveného výnosu s nižší daňovou sazbou. Široká definice daňového základu by dopomohla výrazně snížit možnosti daňových podvodů a úniků.

Výsledkem široké definice daňového základu je, že daňová legislativa obsahuje velmi nízký počet výjimek či osvobození, což by mohlo pomoci naplnit požadavek jednoduchosti daňového systému.

4.3.3.2 ÚZKÁ VAZBA MEZI ÚČETNÍM HOSPODÁŘSKÝM VÝSLEDKEM A DAŇOVÝM ZÁKLADEM

Druhou skutečnost, již by jednotný konsolidovaný základ daně měl respektovat, je úzká vazba mezi účetním hospodářským výsledkem a daňovým základem. Pouze v tomto případě může dojít k výraznému snížení administrativních a vyvolaných nákladů zdanění, jež společnostem vznikají zejména kvůli existenci velkého počtu úprav hospodářského výsledku při transformaci na základ daně. Z výše uvedeného důvodu by definice základu daně měla být vázána na IAS/IFRS (zejména pokud jde o jejich dodržování v Evropské unii, které je povinné shodně pro všechny společnosti s veřejně obchodovatelnými cennými papíry).

Jednoduchost systému může být zachována jen tehdy, pokud implementace nebude dovolovat jednotlivým členským státům na národní úrovni poskytovat dodatečné výjimky či pobídky, které by ovlivňovaly (snižovaly) základ daně.

4.3.3.3 VÝPOČET KONSOLIDOVANÉHO ZÁKLADU DANĚ

Metoda konsolidovaného základu daně společností zahrnuje tři základní kroky:

1. Krok – spočítat zisk

Nejdříve musí každý člen skupiny **samostatně spočítat svůj zdanitelný zisk** za použití stejných pravidel; současná existence různých pravidel vede k různému ovlivňování základu daně, proto je tedy opravdu nezbytné sjednotit např. metodiku daňových odpisů, metody skupinového zdanění společností, možnosti odpočtu daňových ztrát atd.

V některých zemích, jejichž daňový systém nezná skupinové zdanění vůbec (mezi nimiž je i Česká republika), bude nutné tento pojem do legislativy zavést, neboť bez něj společný konsolidovaný základ daně implementovat nelze.

2. Krok – sjednotit zisky

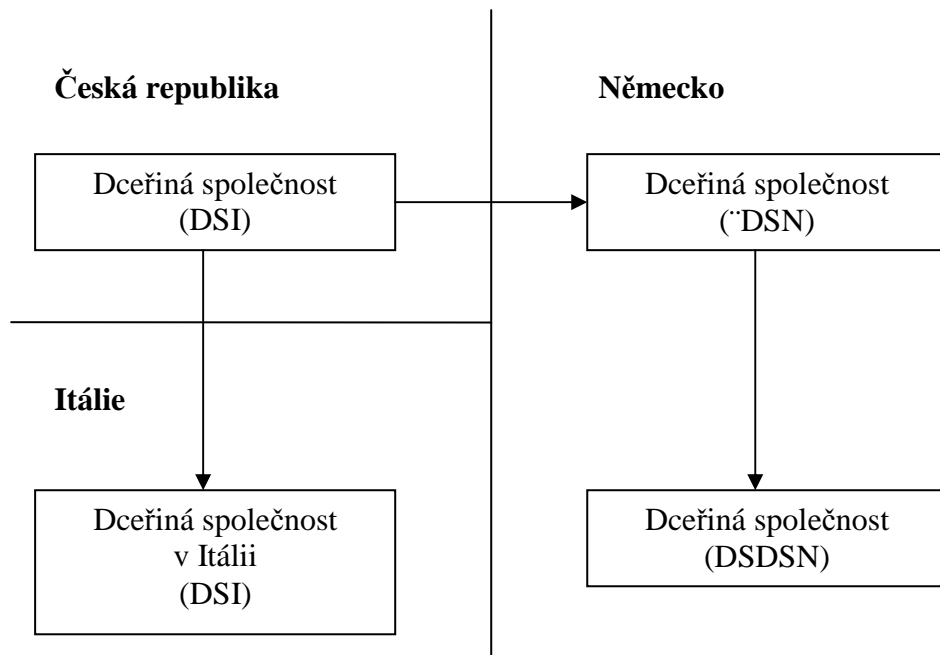
Následně jsou zisky jednotlivých členů skupiny agregovány do konsolidovaného základu daně

3. Krok - alokovat zisk

Více méně jde o přerozdělení zpět na podniky za použití jakéhosi klíče. Alokačním klíčem může být několik ukazatelů jako např. obrat nebo velikost vyplacených mezd, počet zaměstnanců, popřípadě použití vážených ukazatelů.

Konkrétní podoba sestavování jednotného konsolidovaného základu daně by měla být představena přibližně do roka. Pokud bude přijata, Evropská komise chce, aby byla tato norma pro společnosti zatím dobrovolná. Evropská komise navrhuje, aby konsolidovaný základ daně byl v dobrovolném režimu zaveden již v roce 2010.

Mechanismus fungování systému zdaňování v domácí zemi znázorňuje následující schéma:

MS – mateřská společnost

DSI – dceřiná společnost v Itálii

DSN - dceřiná společnost v Německu

DSDSN – dceřiná společnost dceřiné společnosti v Německu

V uvedeném příkladě je tedy Česká republika coby domácí země. Mateřská společnost tedy stanoví zdanitelný příjem jak MS, DSI, DSN i DSDSN podle právní úpravy platné v ČR. Tento základ daně poté rozdělí podle jednoho z navrhovaných alokačních klíčů – podle velikosti obratu, počtu zaměstnanců apod..

MS podá přiznání za celou skupinu v ČR a zaplatí daň, ale pouze z té části obratu, která na ni připadá podle alokačního klíče.

Dceřiné společnosti si taktéž vypočtou daňovou povinnost, daň zaplatí, ale přiznání již nepodávají.

4.3.4 Přístupy k CCCTB

V názorech na podobu a možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně lze nalézt tři hlavní přístupy:

- **koordinace daňového účetnictví**

Implementace CCCTB vyžaduje alespoň minimální koordinaci v podobě jednotných pravidel "daňového účetnictví".

- **„přeshraniční“ konsolidace**

Z pohledu Evropské komise by se mělo jednat především o přeshraniční konsolidaci, a proto by mělo být možné, aby si mateřské společnosti odečítaly ztráty zahraničních dceřiných společností.

- **odstranění daňových překážek**

Zavedení společného konsolidovaného základu daně povede k odstranění daňových překážek, jež brání přeshraničním aktivitám v Evropské unii.

4.4 Názory odborníků na CCCTB

Přichází otázka, jaký vliv či dopad budou mít na naše daně snahy a zákony Evropské unie? Názory odborníků na problematiku se liší, nejsou pravda ryze černé nebo bílé, přesto se vždy k jedné z těchto stran přiklánějí.

Kladné

Evropský komisař pro zdanění László Kovács trvá na tom, že změny nemají omezit právo členských zemí stanovit si své vlastní daňové sazby. „Není cílem Komise a ani mým přáním navrhopvat harmonizaci daňových sazeb,“ uvedl a dodal, že Irsko nemůže nikdo nutit k tomu, aby přijalo společný konsolidovaný daňový základ.

Kovács také dodal: „Obdivuji irský hospodářský zázrak... Klíčem k tomuto úspěchu byla jeho firemní daňová sazba ve výši 12,5 % a nikdo se tuto sazbu nepokouší ohrožit – dokonce ani CCCTB.“³⁸

Komisař zdůraznil, že CCCTB „zásadně přispěje k úspěchu vnitřního trhu“ a uvedl, že je přesvědčen, že „skeptické“ členské státy se postupně svého odmítavého postoje vzdají a začnou jej (jednotný daňový základ) chápat jako „řešení odstranění stávajících fiskálních překážek v EU, které pomůže firmám zvýšit jejich konkurenceschopnost a vytvořit z Evropy atraktivnější místo pro podnikání“.³⁹

Záporné

Vicepremiér a ministr práce a sociálních věcí Petr Nečas řekl: „Vzhledem k tomu, že by tato záležitost poškodila drtivou většinu nováčků a že by ani například

---

³⁸ ³⁸ Euroactiv.cz [online]. 2008 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/podnikani-v-eu0/clanek/komise-planuje-jednotny-danovy-zaklad-i-pres-odpor-clensky-ch-statu>>.

³⁹ Euroactiv.cz [online]. 2008 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.euractiv.cz/podnikani-v-eu0/clanek/komise-planuje-jednotny-danovy-zaklad-i-pres-odpor-clensky-ch-statu>>.

Velká Británie nebyla ochotna přistoupit k této formě harmonizace propojení daní, tak je velká šance, že k tomu nedojde“⁴⁰

Názor prezidenta Hospodářské komory Jaromíra Drábeka: „Já bych to neviděl jako takovou hrozbu. Po zkušenostech vím, že v Evropské unii každé sjednocení trvá celá léta. Ustanovení o akciových společnostech se vytvářelo dvacet let. Rozdíly mezi členskými státy nejsou tak zanedbatelné, aby se daly překlenout jednorázovou dohodou. Myslím, že to je dlouhotrvající proces.“

Irský premiér Bertie Ahern říká, že by návrh harmonizace daňového základu z Bruselu mohl, pokud bude implementován, zamezit Dublinu v soutěži o investice a pracovní příležitosti v globální ekonomice.

„Návrh není tak neškodné, rozumné a logické technické přizpůsobení, jak se nám někteří lidé snaží namluvit,“ upozornil a dodal: „Chápeme návrh jako něco více než trójského koně harmonizace firemních daňových sazeb a to je důvod, proč jej rezolutně odmítneme a budeme proti němu protestovat.“

Britský konzervativní poslanec v Evropském parlamentu Jonathan Evans uvedl, že vlády by měly věnovat pozornost, jak bude tento „dárek zabalený“: „Plán na vytvoření jednotného evropského daňového základu je prezentován tak, jako by jeho smyslem bylo pomoci jednotnému trhu, avšak fanatici, kteří chtějí v EU jednotnou daňovou hladinu, používají přesně stejných argumentů. Vytvoření jednotného daňového základu...pro 27 evropských zemí připraví členské státy o flexibilitu, kterou jakákoliv národní vláda potřebuje pro stanovování svých výdajových a daňových priorit.“⁴¹

---

¹⁴ Businessinfo.cz [online]. 2007 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/stejne-dane-evropa-zaklad-mozna-sazby-ne/1000465/48004/>>.

⁴¹ Managerweb.cz [online]. 2008 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW: <http://managerweb.ihned.cz/c4-10115720-22225670-T00000_d1-firmy-souhlasí-se-zavedením-společného-zakladu-dane>.

4.5 Závěry zavedení CCCTB

Pokud se bude jednotný základ daně vztahovat pouze na společnosti působící ve více zemích EU, je možné, že bude docházet k diskriminaci společností ostatních. Implementace modelu ve výše uvedené podobě by velmi výrazně pomohla snížit vyvolané náklady zdanění společností s přeshraničními aktivitami.

Na závěr této kapitoly je vhodné souhrnně uvést negativa a pozitiva případného ustanovení tohoto „regulátoru“.

Pozitivní pohled na konsolidovaný základ daně

Zavedením CCCTB by mělo

- + znamenat zjednodušení postupů,
- + zlepšit účinnost a snížit náklady na dodržování daňových předpisů,
- + minimalizovat výjimky a zmenšit prostor k daňovým únikům.

Podle názoru Evropské komise by měl také

- + přispět k posílení hospodářského růstu,
- + zvýšení zaměstnanosti v zemích EU,
- + posílení konkurenceschopnosti evropských společností na globálním trhu.

Negativní pohled na konsolidovaný základ daně

Je obtížné ex ante podpořit koncepci CCCTB, poněvadž zavedení CCCTB může mít za následek následující uvedená „mínus“.

- může způsobit odliv kapitálu ze státního rozpočtu⁴²
- základ spolu se sazbou slouží k výpočtu daně, stanovením základu dojde k ovlivnění celé daňové politiky,

---

⁴² nyní je do státního rozpočtu příliv zhruba 150 mld Kč. Ročně a ustanovením návrhů Komise dojde pravděpodobně k odlivu kapitálu ze země, neboť největší podíl na daňových odvodech do státní pokladny mají právě podniky se zahraniční účastí, a tyto podniky budou v zájmu minimalizace daňových poplatků využívat pro ně výhodnější zdanění.

- země používající odčitatelné položky coby nástroj ovlivnění ZD přijdou o možnost podporovat či nepodporovat pomocí daňových instrumentů určité druhy investic či odvětví ekonomiky,
- fakticky znamená konec daňové konkurence, protože země sice budou moci mít různou sazbu daně, ale lákání firem sazbou bude do značné míry bezpředmětné, neboť objem základu ke zdanění bude přidělen podle pevného vzorce,
- není doposud stanoveno, jakých cílů chce Komise zavedením CCCTB dosáhnout, i když zatím není v návrhu ustanovení jednotné sazby daně, není nikde řečeno, že předepsání CCCTB nebude následovat právě jednotná sazba daně – což už je opravdu velký zásah do suverenity států,
- jak přesně bude konstruován základ daně (bez toho nelze odhadnout fiskální dopady CCCTB na veřejné rozpočty; tento krok se ale váže na výsledky pracovní skupiny)
- jak budou případně přerozdělovány daňové příjmy z DPPO, pokud bude konsolidovaný základ zaveden.

5 Dopad zavedení CCCTB na podniky v ČR

Předešlé části byly věnovány osvětlení problematiky, nápadům a snahám o sjednocení daní v Evropské unii. Cílem celé této práce je vyzorovat - analyzovat, jaký dopad bude mít zavedení jednotného základu daně na podniky.

Nejprve se zaměřím na rozbor informací získaných dotazníkovým šetřením, pomocí tabulek a grafů souhrnně zhodnotím názory dotazovaných a pokusím se podat odpověď, jaký dopad bude mít plánované zavedení CCCTB na jejich podnikatelskou činnost.

5.1 Dotazníkové šetření

5.1.1 Obsah dotazníku

Dotazník⁴³ obsahuje 6 otázek, z nichž první dvě jsou otázky týkající se velikosti podniku a jeho oboru podnikání, zbylé čtyři již zjišťují názory podniků na zavedení CCCTB, a to jak formou otázek uzavřených, tak zjišťovacích, i jejich kombinací. Pro orientaci uvádím krátké znění otázek:

- dotkne se zavedení CCCTB Vašeho podnikání?
- souhlasíte se zavedením CCCTB?
- jaké jsou Vaše názory na zavedení jednotného způsobu zdanění v EU?
- bude zřízení základu daně přínosem nebo naopak bude nevýhodné pro Vaše podnikání?

Takto jsem oslovila kolem stovky firem a návratnost byla zhruba 60-ti procentní.

Portfolio oslovených subjektů bylo složeno jak z podniků podnikajících na území České republiky, tak podnikajících v zahraničí - svůj názor vyslovily dvě firmy ze Slovenské republiky a 2 zástupci nizozemských podniků.

---

⁴³ Viz příloha č. 1

Přece jen nejde o téma diskutované denně ve večerních zprávách, ale spíše o něm ví úzký profil odborníků či zájemců, musím proto poznamenat, že většina běžných podnikatelů není obeznámena blíže s danou problematikou. Nedokážu odhadnout, do jaké míry si dotazovaní vystačili s informacemi mnou podanými, jak velkou aktivitu vynaložili na prostudování problematiky. Doufám však, že každý respondent odpověděl, jak nejlépe mohl, podle nejlepšího vědomí a svědomí.

Ráda bych znovu na tomto místě poděkovala všem, kdo mi poskytli svůj názor a zodpověděli otázky.

Nyní k samotným výsledkům, které jsou velmi zajímavé.

5.1.2 Výsledky dotazování

Velikost podniku

První otázka na podnik tedy směřovala ke zjištění velikosti dotazovaného objektu. Podle norem EU lze podniky rozdělit na malé a střední podniky (anglicky SME - Small and Medium Entrepreneurs) a velké podniky.

Malý a střední podnik má méně než 250 zaměstnanců s vlastním ročním obratem do 50 milionů euro nebo konečnou roční rozvahu do 43 miliónů euro.

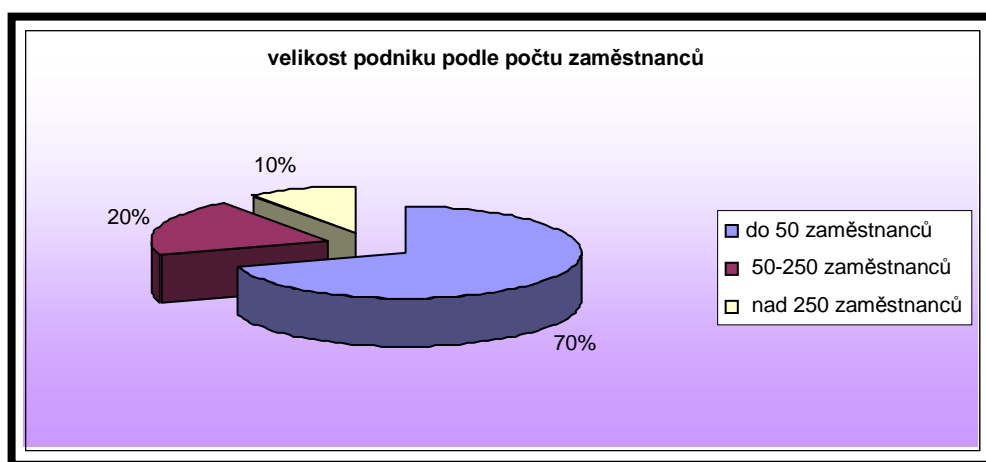
Malý podnik má méně než 50 zaměstnanců, roční obrat do 10 milionů euro nebo konečná roční rozvaha nepřekročí 10 milionů euro. Máme také tak zvané mikropodniky, ve kterých je zaměstnáno méně než 10 zaměstnanců, avšak pro účely tohoto výzkumu jsem se rozhodla ponechat rozdělení pouze na podniky malé.

Ze získaných dat jsem tedy zjistila, že se průzkumu zúčastnilo nejvíce podniků právě z oblasti malých podniků – celých 70 %.

Velikost podniku	Počet	Procenta
do 50 zaměstnanců	42	70%
50-250 zaměstnanců	12	20%
nad 250 zaměstnanců	6	10%

tabulka 5-1 Velikost podniku podle počtu zaměstnanců

Druhým – podstatně menším článkem, byl podnik s počtem zaměstnanců do 250ti, a pouze deseti procentní část patří podnikům s více než 250ti zaměstnanými lidmi.

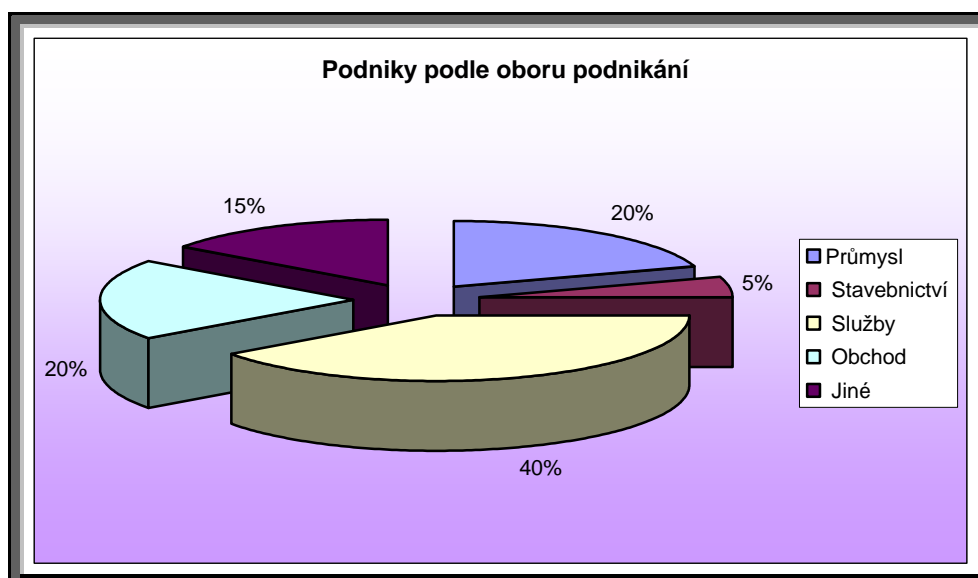
Obrázek 5-1 Velikost podniku podle počtu zaměstnanců

Obor podnikání

Podniky zúčastněné výzkumu byly opravdu ze všech oblastí – převládly podniky působící v oboru služeb, o pomyslné druhé místo se dělí podniky z oboru průmyslu a obchodu, třetí příčku obsadily podniky, jejichž činnost lze zařadit mezi podnikající v tzv. jiném oboru a 5 procent podniků zodpovídalo na otázky z oboru stavebnictví.

Obor podnikání	Počet podniků	Procenta
Průmysl	12	20%
Stavebnictví	3	5%
Služby	24	40%
Obchod	12	20%
Jiné	9	15%

tabulka 5-2 Obor podnikání

Obrázek 5-2 Podniky podle oboru podnikání

Dopad zavedení CCCTB na podnik

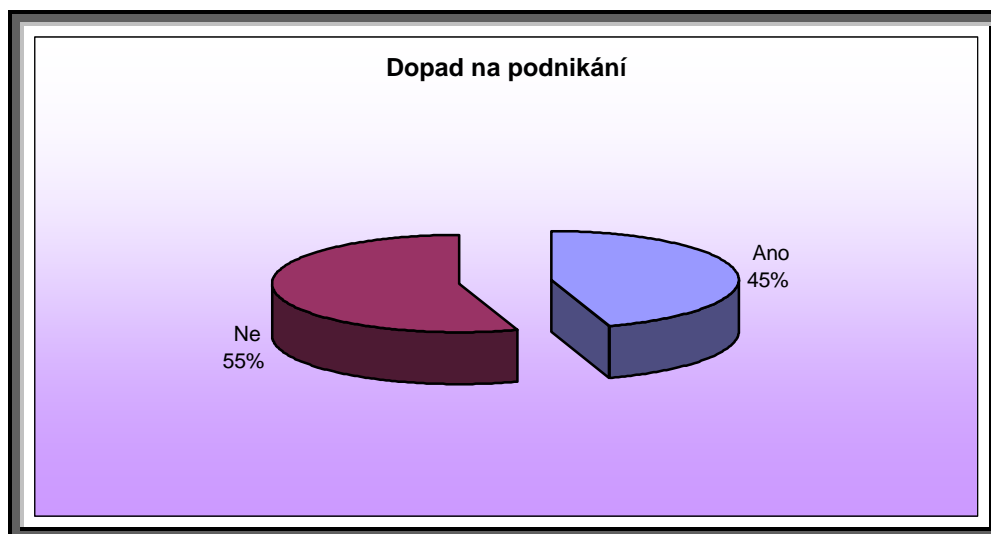
Třetí otázka v dotazníku zněla: „Evropská komise plánuje zavést společný konsolidovaný základ daně pro firmy podnikající ve více zemích EU. Dotkne se to i vašeho podniku?“

V tomto případě byly síly vyrovnané, podařilo se mi získat informace jak od podniků, kterých se případné zavedení jednotné sazby daně dotkne, tak podniků, jež působí pouze v rámci jedné země EU.

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	27	45%
Ne	33	55%

tabulka 5-3 Dopad na podnikání

Zavedení jednotné sazby daně z příjmů se týká 27mi dotazovaných podniků a třiatřicet jich ovlivněno nebude – samozřejmě „projde-li“ návrh v takové formě, v jaké se nyní nachází, tj. zdanění pouze pro podniky působící ve více zemích EU.

Obrázek 5-3 Dopad na podnikání

(Ne)přijetí CCCTB podniky

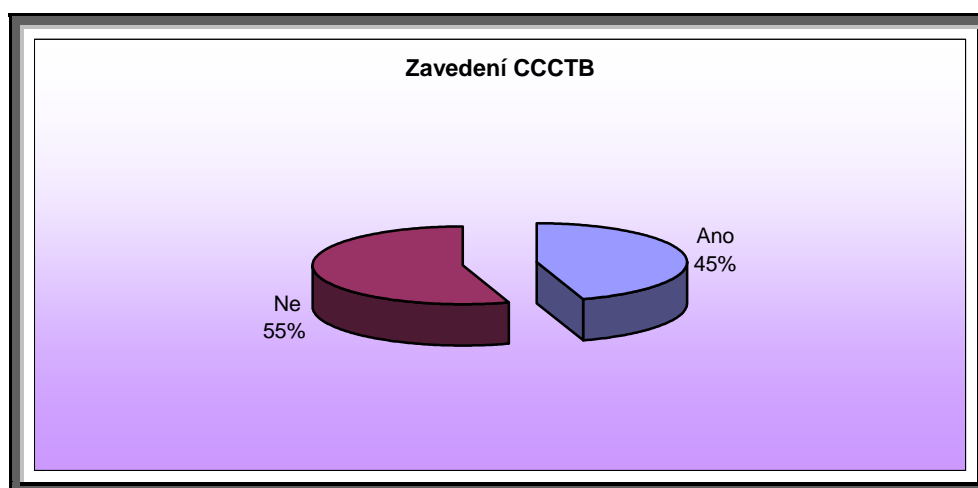
Další otázkou podnik vyjádřil svůj názor na zavedení jednotného základu daně.

Zde je výsledek velmi zajímavý – totiž výsledky se shodují s výsledky předešlé otázky! Tentýž počet podniků, kterého se dotkne zavedení CCCTB je také pro / proti zavedení jednotného základu.

Odpoověď	Počet odpoovědí	Procenta
Ano	27	45%
Ne	33	55%

tabulka 5-4 Jste pro zavedení CCCTB?

Názory zástupců podniku si odporují téměř jedna ku jedné, na každé pro je 1,2 proti. Jde o hodnoty velmi blízké, avšak názor je jednoznačný; dotazované podniky jsou proti zavedení jednotného základu daně.

Obrázek 5-4 Jste pro zavedení CCCTB?

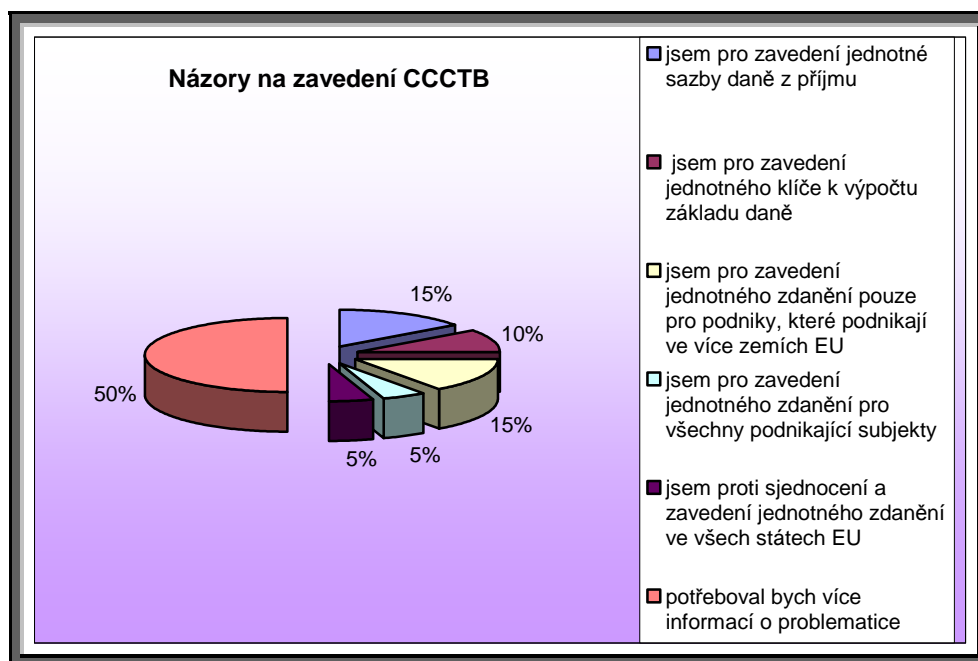
Názory podniků

„Jaké jsou Vaše názory zavedení jednotného způsobu zdanění v EU?“ Tak zněla pátá otázka, na kterou podniky zodpovídaly. Zřejmě šlo o otázku nejzákladnější, protože přesně polovina respondentů zvolila možnost zaznačit políčko, kterým vyjádřili potřebu více informací o problematice.

Otázka	Počet odpovědí	Procenta
jsem pro zavedení jednotné sazby daně z příjmu	9	15%
jsem pro zavedení jednotného klíče k výpočtu základu daně	6	10%
jsem pro zavedení jednotného zdanění pouze pro podniky, které podnikají ve více zemích EU	9	15%
jsem pro zavedení jednotného zdanění pro všechny podnikající subjekty	3	5%
jsem proti sjednocení a zavedení jednotného zdanění ve všech státech EU	3	5%
potřeboval bych více informací o problematice	30	50%

tabulka 5-5 Názory na zavedení CCCTB

Ona už z předchozích kapitol vyšla najevo neurčitost celého zamýšleného systému – a není tedy divu, že podniky prozatím nemají dostatek informací o problematice, a výzkum v „terénu“ tedy jen potvrdil názory odborníků. Neinformovanost veřejnosti je slabým článkem při snaze dosáhnout podporu pro daňovou regulaci, a tedy i pro zavedení jednotného základu daně,

Obrázek 5-5 Názory na zavedení CCCTB

(Ne)výhodný CCCTB

Poslední otázka v dotazníku byla vyjádřením, zda si podnik myslí, že zavedení jednotného základu daně pro něj bude přínosem, v čem vidí jeho výhodu příp. nevýhodu.

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
Ano	27	45%
Ne	33	55%

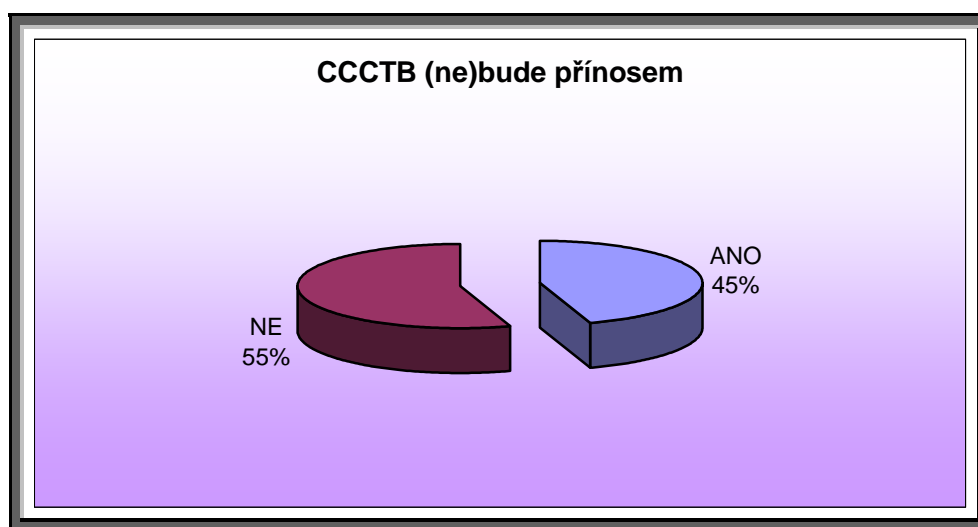
tabulka 5-6 (Ne)výhodnost CCCTB

Musím konstatovat, že podniky si své názory udržely až do samého konce a opět jsem získala výsledek 27 ku 33 s převahou nevýhodnosti.

Tuto otázku považuji za velmi důležitou, neboť vlastně je podstatou tématu! Proč by měli zástupci států přistoupit a podepsat jednotné zdaňování v EU, které by potenciálně bylo pro podniky nevýhodné?

Momentální názor oslovených podniků je vyslovením obavy z nevýhodnosti. Je zcela relevantní, že mají obavu – a ta je umocňována nedostatkem veřejnosti podávaných informací! Důvodem dle mého je, že problematika není mediálně diskutovaná a ví o ní prakticky jen odborníci z praxe zasvěcení do problému, ti, kteří se zabývají tématem a účastní se konferencí, týkajících se mezinárodního zdaňování.

Následující obrázek zobrazuje grafické vyjádření názoru respondentů, tedy pětadesáti procentní obavu, že jednotný konsolidovaný základ daně nebude přínosem pro jejich podnikatelskou činnost.

Obrázek 5-6 (Ne)výhodnost CCCTB

Pozitivní názor

Získala jsem odpověď, kdy si většina respondentů myslí, že zavedení CCCTB nebude přínosem pro jejich podnikání.

Důležitá však byla také podotázka, proč si myslí, že tomu právě tak bude. V dotazníku byl ponechán prostor pro vyslovení názoru – proč si myslí, že bude systém nevýhodný či co naopak vidí pozitivního na jeho zavedení.

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
zvýší konkurenceschopnost našeho podniku na globálních trzích	0	0 %
usnadní naše daňové záležitosti	9	33 %
umožní vytvářet obchodní plány s větší jistotou	6	22 %
daňový systém bude jednodušší a přehlednější než doposud	12	45 %

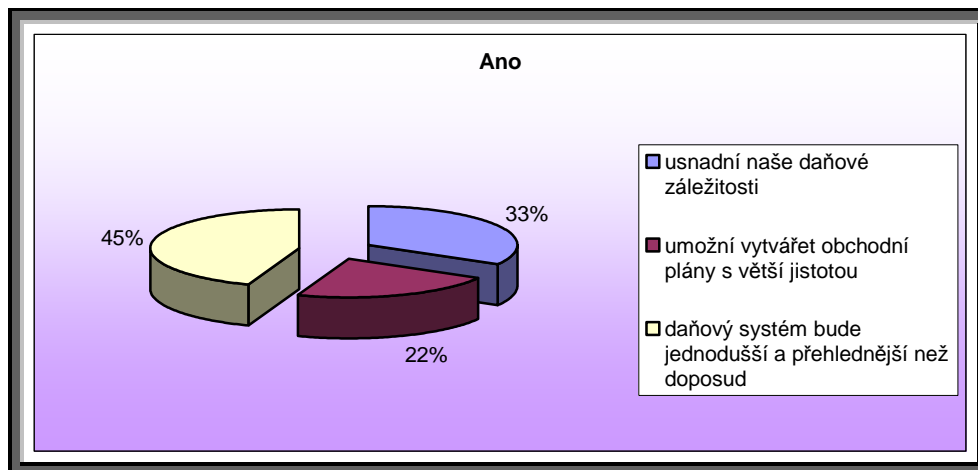
tabulka 5-7 Pozitivní názory

Většinově – a to celých 45 %⁴⁴ se dotazovaní shodli na tom, že systém bude jednodušší a přehlednější, než doposud. Jen o 12 % menší počet má za to, že sjednocení usnadní daňové záležitosti a 22 % si myslí, že díky zavedení CCCTB bude moci utvářet své obchodní plány s větší jistotou.

Faktem zůstává skutečnost značné nestability české legislativy. Vždyť samotný zákon o daních z příjmů prošel od roku 1993 do konce roku 2007 několika desítkami novelizací, a završením tohoto počínání byla absolutní reforma zdanění platná od počátku letošního roku. Nemějme tedy podnikům za zlé jejich touhu po něčem stabilním, jednoduchém a přehledném, vynaložené náklady na daňové poradce a

⁴⁴ z 27 podniků, které si myslí, že zavedení bude výhodné.

odborníky sledující zda vše v podniku postupuje v souladu se zákony, mohou být zjednodušením ušetřeny a investovány na jiných frontách.

Obrázek 5-7 Pozitivní názor na CCCTB

Negativní názor

Vyslovil-li podnik názor, že si myslí, že celý systém pro něj bude nevýhodný, měl možnost zvolit ze čtyř možností – proč si myslí, že odsouhlasení bude pro něj nevýhodné.

Jako tomu bylo v jedné z předešlých otázek, kdy respondenti odpovídali, že potřebují více informací o problematice – není tomu jinak i v této. Podmínky jsou nejasné 46ti procentům! Vypovídá tedy o skutečnosti, že veřejnost není dostatečně informovaná o problematice.

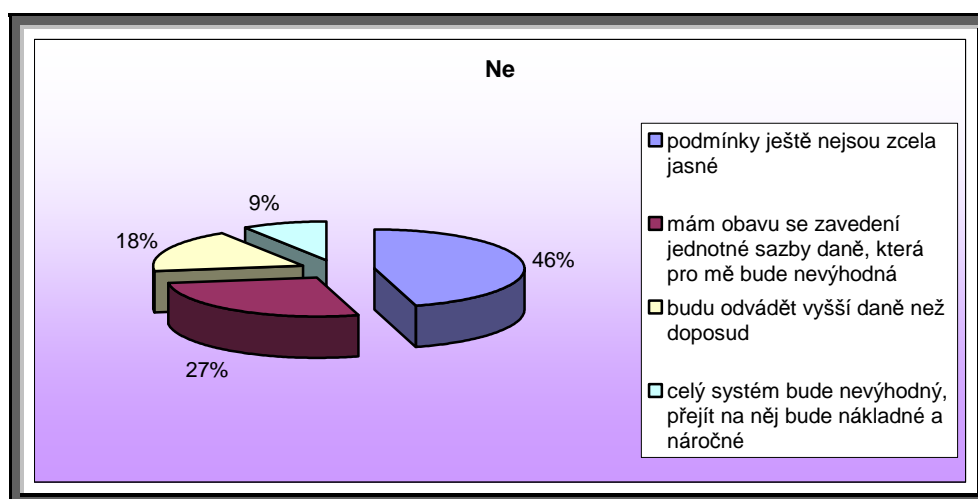
Další vysoké procento má obavu, která se odvíjí od toho, co jsem řekla již výše, a to, že podniky nejsou dostatečně informované a mají strach, že zavedením jednotného základu daně celá „akce“ nekončí a že naopak bude zavedena také jednotná sazba daně, a ta bude pro podnik jako takový nevýhodná. Komise se brání a říká, že zavedení jednotné sazby daně rozhodně nemá ve svých plánech.

Třetím místem zvítězila obava o odvádění větší sumy do státní pokladny, než tomu je za stávajícího způsobu.

Poslední z možností, kterou mohl dotazovaný zvolit v případě negativního názoru na zavedení, byl názor nevýhodnosti a nákladnosti celého nově navrhovaného systému. Tu zvolilo jako vyjádření svého mínění 9 % podniků.

Odpověď	Počet odpovědí	Procenta
podmínky ještě nejsou zcela jasné	15	46 %
mám obavu ze zavedení jednotné sazby daně, která pro mě bude nevýhodná	9	27 %
budu odvádět vyšší daně než doposud	6	18 %
celý systém bude nevýhodný, přejít na něj bude nákladné a náročné	3	9 %

tabulka 5-8 Negativní názor

Obrázek 5-8 Negativní názor

Ke shrnutí této rozsáhlé otázky se nabízí pohlédnout a vzít v potaz výsledky odpovědí na první otázku k problematice – a to, zda se dotazovaného podniku problematika tak, jak je nastíněná – dotkne. Neboť podniky, kterým se podmínky změní, mají více méně většinově pozitivní názor na věc a myslí si, že harmonizace bude prospěšná pro jejich podnikatelskou činnost a ovlivní jejich výsledné finance v kladném slova smyslu.

Z pohledu druhých, nedotčených, je názor přesně opačný.

5.2 Závěr výzkumu

V této kapitole byly zobrazeny a okomentovány výsledky dotazníkového šetření na téma zavedení jednotného základu daně na území EU, pro podniky působící ve více zemích Unie.

Průzkumu se zúčastnily a svým názorem přispělo rovných 60 podniků, převážně z oboru služeb. Šedesát navrácených dotazníků nevyslovuje jednotný názor. 27 podniků působících ve více zemích EU oponuje 33 podnikům působících na ryze domácím poli.

V zásadě si každý z dotazovaných podniků stojí takřkajíc za svým. Podniky, na které bude mít změna v legislativě vliv se vyslovily PRO a podniky, pro něž pravděpodobně nebude mít žádný kladný význam, vyjádřili nesouhlas.

V případě souhlasu se zavedením CCCTB převážně předpokládají zjednodušení celého systému, v případě druhém nejde až tak o nesouhlas, jako spíše o vyjádření o nedostatečné informovanosti o problematice.

Zajímavé také je, že 30 a 15 hlasů získaly 2 odpovědi, které odpovídají sic na jinou otázku znějí stejně - nedostačující informace o problematice. Vzhledem k plánům Komise zavést CCCTB do konce roku 2010 je tato skutečnost alarmující.

5.3 Odborný pohled na věc

Myslím, že je také dobré uvést v této práci nejen výsledky své, ale zmínit také výsledky získané jinými. Neb obdobná analýza názorů na téma diskutované v této práci, byla provedena světoznámým kolosem – členem „velké čtyřky“ - KPMG International, v polovině roku 2007.

KPMG International provedla průzkum v každém státě Evropské unie, na poli obdělávaném více podniky. V porovnání s mým výzkumem faktem zůstává, že podniky, které byly podrobeny tomuto výzkumu, byly podniky nadnárodní, podnikající ve více zemích EU, členové velkých korporací. Tedy podniky, jichž se problematika přímo dotýká a také zajisté mající dostatek informací o problematice. Mého výzkumu se zúčastnily také podniky, kterých se zavedení CCCTB, v podobě, v jaké je nyní navrhováno, nedotkne.

Protože šlo o mediální průzkum, byla zde větší informovanost respondentů než v případě „mých“ podniků. Snad jiným pohledem na výzkum může být „zainteresovanost“ průzkumníka do zavedení CCCTB a tedy možné vyvinuté, skryté, ovlivnění dotazovaných podniků.

KPMG International požádala o projevení názorů finanční ředitele, ředitele a manažery pro daňové záležitosti z více než 400 firem ze zemí Evropské unie (EU) a Švýcarska.

Jan Žůrek, partner společnosti KPMG Česká republika uvádí, že „také v České republice se návrhu komise dostalo velké podpory. Svůj souhlas s tímto záměrem zde vyjádřilo 100 procent respondentů“.⁴⁵

I když Evropská komise uvedla, že nechce zavést jednotnou sazbu daně, 69 % všech evropských respondentů přesto uvedlo, že by uvítali společnou sazbu daně pro podniky. V České republice se pro společnou sazbu vyjádřilo dokonce 82 % dotazovaných!

„Byli jsme překvapeni, jak výrazné podpory se návrhu CCCTB dostává. Přestože toto schéma ještě nebylo veřejně představeno, 34 procent respondentů odpovědělo, že jejich firma by se k němu zcela jistě přiklonila, a 48 procent dotazovaných s jeho hodnocením vyčkává, dokud nebudou mít k dispozici podrobnější

---

⁴⁵ Měšec [online]. 2008 [cit. 2008-05-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/tiskove-zpravy/mezinarodni-studie-kpmg-international/> 6. 5. 2008>.

informace,“ uvedla Sue Bonney, vedoucí partner oddělení Daňového poradenství KPMG pro Evropu, Střední východ a Afriku⁴⁶

Hlavní závěry výzkumu KPMG International

Myšlenku společného konsolidovaného základu daně v rámci Evropy podporuje 78 procent respondentů, z kterých:

- ⇒ 100 procentně se v její prospěch vyjádřili daňoví odborníci v České republice, Dánsku a Španělsku,
- ⇒ 96 procent dotazovaných se k ní přiklonilo v Itálii,
- ⇒ 90 procent v Řecku, Lucembursku, Polsku, Rumunsku, Slovinsku a Švédsku,
- ⇒ 84 procent v Německu a 80 procent v Rakousku, Finsku, Maďarsku a Portugalsku.
- ⇒ 62 procent dotazovaných podpořilo ve Velká Británii, 32 procent bylo proti.

Naopak nesouhlas respondentů s návrhem byl vyjádřen pouze v Irsku a na Slovensku – v těchto zemích bylo proti 50 procent dotazovaných.⁴⁷

Je zajímavé, že KPMG International získala v podstatě stejné výsledky jaké jsem prezentovala v předešlé kapitole. Tedy podniky působící ve více zemích Evropské unie uvítají zavedení jednotného základu daně, myslí si, že to bude výhodnější pro jejich podnikání.

---

⁴⁶ <http://www.mesec.cz/tiskove-zpravy/mezinarodni-studie-kpmg-international/> 6. 5. 2008

⁴⁷ dle studie KPMG International

Závěr

V brzké době plánuje Komise Evropské unie zavést právní předpis o uplatňování jednotného základu daně z příjmů právnických osob. Tento zákon bude platit na celém území EU, jeho využití by však mělo být pro podniky dobrovolné.

Podstatou tématu je snaha sjednotit a uspořádat zdanění evropských zemí a z 27 různých způsobů výpočtů daně tedy používat jediný. Důvodem k tomuto kroku je přítomnost daňových úniků převážně v podnicích, jejichž působnost překračuje území jednoho členského státu. Zasáhne tedy podniky mající dceřiné společnosti také v jiné zemi, než ve které působí mateřská společnost. Sjednocení zdanění států EU je na programu již několik let a prošlo mnoha mutacemi. Od nápadu sjednocení sazby daně bylo upuštěno ze zcela jasných důvodů – žádná země si nechce nechat zasahovat nadnárodními zákony do ryze soukromé politiky. Byly projednávány různé způsoby zavedení jednotného zdanění – od zdanění v domácí zemi, přes povinně harmonizovaný základ daně a evropskou korporátní daň až po konečný jednotný konsolidovaný základ daně, který svými rozměry takřkajíc zvítězil.

Způsob, jakým bude tento systém aplikován je následující: v praxi půjde o to sečíst všechny příjmy podniků působících v různých zemích pod jednou záštitou a přerozdělit je podle jednotného klíče zpět do zemí, kde byly zisky dosaženy. Jako alokační klíč přichází v úvahu počet zaměstnanců, velikost tržeb či aktiv. Po přerozdělení budou tedy zisky poslány zpět do zemí, kde podniky působí, a tam budou zdaněny. Daňové příznání však bude podávat mateřská společnost v místě její domácí země. Podniky dosahující velmi rozdílných hospodářských výsledků v různých zemích tak budou moci využít přesunu určité sumy na podnik ve skupině. Mělo by tak dojít k úsporám za odvádění daní z příjmů.

Jako další plus tohoto systému je vyzdvihováno zjednodušení dosavadních systémů zdanění, zlepšení účinnosti a snížení nákladů.

Avšak je tu ještě druhý pohled, a to pohled státu – nyní jsou roční příjmy z daňových odvodů kolem 150 mld. Kč (daň z příjmů právnických osob tvoří převážnou část). Zavedením přerozdělování, „přelívání“ hospodářských výsledků mezinárodních společností se tento příjem značně zmenší.

Nejsem odborník na slovo vzatý, přesto je podstatné, abych vyjádřila svůj názor. Z pohledu státu, konkrétně České republiky, bude sjednocení daní krokem, který povede ke snižování příjmů do státní pokladny. Z pohledu podniků bude naopak výhodný.

Cílem této práce bylo objasnit navrhované změny v oblasti daní z příjmů chystající se ze strany evropských zákonů a analyzovat jejich dopad na podnik pomocí dotazníkového šetření. Ke splnění tohoto cíle bylo tedy nezbytné provést výzkumu mezi podniky.

Svůj názor vyslovilo šest desítek podnik, převážná část z České republiky, dva podniky slovenské a dva zástupci z Nizozemí. 27 podniků je přímo zainteresováno v problematice, neboť působí na poli více států EU než svého domácího, tedy zavedení CCCTB se jejich podnikatelské činnosti přímo týká. Jejich názor byl pro tuto práci velmi důležitý a byl velkým přínosem.

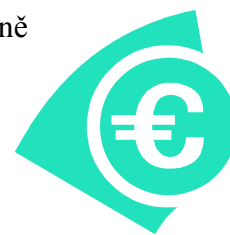
Tyto podniky jednohlasně vyjádřili souhlas se zavedením jednotného systému zdanění namísto nyníšších 27 různých způsobů. Také však z výzkumu vyplynul závěr, že podniky nejsou dostatečně informovány o nadcházejících případných změnách, mají obavy ze zvýšení daňových odvodů a také ze ztráty národní suverenity, kterou bude zavedení jednotné sazby daně.

Komise se brání každému nařčení o snahu zavedení jednotné sazby daně. Ale je opravdu dostačující, že se nechystá zavést jednotnou sazbu daně?

Vždyť vezměme si zjednodušený, základní způsob výpočtu daně

základ daně x sazba daně = daňová povinnost,

kdy i laikovi je jasné, že je-li upraven základ daně, samotnou daňovou povinnost už sazba daně zásadně neovlivní. Ano, její velikost je ponechána v kompetenci jednotlivých států. Avšak není manipulace se základem daně v podstatě stejné jako stanovení sazby daně? Možná bude zavedení jednotného základu daně dalším malým krůčkem ve sjednocení států EU, ale nebude velkým krokem ke ztrátě národní suverenity?

Použitá literatura

- [1] BAKEŠ, M. *Finanční Právo*. 3. aktualizované vyd. Praha: C.H.Beck, 2003. ISBN 80-77179-667-0.
- [2] DAVID, P. *Teorie daňové incidence s praktickou aplikací*. 1. vyd. Brno: CERM, 2007. ISBN 978-80-7204-522-8.48
- [3] GRÚŇ, L.: *Finanční právo a jeho instituty*. Praha: Linde Praha, 2004. ISBN 80-7201-474-9.
- [4] KOPŘIVA, J. *Harmonizace daní v Evropské unii*. In Faculty of Business and Management, Brno University of Technology, 12.-14. September 2007, Brno. 2007. ISBN: 978-80-214-3482-0.
- [5] KOPŘIVA, J. *Harmonizovaný základ daně - konec daňové konkurence v EU*. In MendelNet 2007. Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, 28.11.2007. Brno. Mendlova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Provozně ekonomická fakulta, 2007. ISBN: 978-80-903966-6.
- [6] KUBÁTOVÁ, K. a kol.: *Moderní průvodce daňovým systémem*. Praha: Grada, 1994. 80-7169-020-1.
- [7] KUBÁTOVÁ, K. a VÍTEK, L.: *Daňová politika - teorie a praxe*. Praha: CODEX Bohemia, 1997. 80-85963-23-X.
- [8] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-205-2.
- [9] KUBÁTOVÁ, K.: *Daňová teorie a politika*. Praha: EUROLEX BOHEMIA, 2000. ISBN 80-86395-84-7.
- [10] KUBÁTOVÁ, K., *Daňová teorie; úvod do problematiky*. 1.vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-092-0
- [11] KUBÁTOVÁ, K., VYBÍHAL, V. a kol. *Optimalizace daňového systému české republiky v kontextu Evropského regionu a měnícího se ekonomického, sociálního a právního prostředí*. 1. vyd. Praha: Eurolex, 2004. ISBN 80 -86861-05-8
- [12] NERUDOVÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. Praha: Aspi, 2005. ISBN 80-7357-142-0.

- [13] NERUDOVIÁ, D. *Možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně v EU*. In Theoretical and Practical Aspects of Public Finance. Prague: University of Economics, 2007, s. 1--7. ISBN 978-80-245-1188-7
- [14] NERUDOVIÁ, D. *Harmonizace daňových systémů zemí Evropské unie*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-142-0.
- [15] POLÁK, M. a KOPŘIVA, J. *Daň z příjmů fyzických osob*. Brno: CERM, 2005. ISBN 80-214-3084.
- [16] ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. 2. vyd. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-649-5.
- [17] ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie s praktickou aplikací*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. ISBN 80-7179-413-9.
- [18] VEJVODOVIÁ, H.; KOPŘIVA, J. *PRÁVO I. - Finanční právo*. CERM, 2006. ISBN: 80-214-3266-7.

Zdroje online

- [1] Ministerstvo vnitra [online]. 2008 [cit. 2008-05-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/eunie/slovník.html>>.
- [2] Měšec [online]. 2007 [cit. 2008-05-06]. Dostupný z WWW: <22. <http://www.mesec.cz/tiskove-zpravy/mezinarodni-studie-kpmg-international/>>.
- [3] Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/40442/118572/clanek/pilire-a-politiky-eu/pilirova-struktura-eu/>>.
- [4] Euroskop.cz [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/47701/119913/clanek/historie-rozsirovani-evropske-unie/-vychodni-rozsireni-5-vlna---rok-2004-a-2007/>>.
- [5] Peníze [online]. 2008 [cit. 2008-03-30]. Dostupný z WWW: <15. <http://www.penize.cz/16471-podniky-v-eu-svoboda-podnikani/>>.
- [6] Europa.eu [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_1/index_cs.htm>.

- [7] Europa.eu [online]. 2008 [cit. 2008-01-19]. Dostupný z WWW:
<http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_2/index_cs.htm>.
- [8] Euroskop [online]. 2007 [cit. 2008-03-30]. Dostupný z WWW: <5.
<http://www.euroskop.cz/47701/119913/clanek/historie-rozsirovani-evropske-unie/-vyhodni-rozsireni-5-vlna---rok-2004-a-2007/>>.
- [9] Euroskop [online]. 2007 [cit. 2008-03-30]. Dostupný z WWW:
<<http://www.euroskop.cz/44915/clanek/>>.
- [10] NERUDOVÁ, Danuše. *Možnosti zavedení společného konsolidovaného základu daně v EU* [online]. 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:
<<http://is.mendelu.cz/lide/clovek.pl?id=1304;zalozka=5;lang=cz>>.
- [11] VÍTEK, L. *Daňová politika*. In Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. 2001. vyd. [s.l.] : [s.n.], 2001. s. 87.
- [12] <http://www.czso.cz/>
- [13] Law.muni [online]. 2007 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://64.233.183.104/search?q=cache:mof6P-tXR2IJ:www.law.muni.cz/edicni/Days-of-public-law/files/pdf/sprava-finance/Kopriva.pdf+kop%C5%99iva+harmoniza%C4%8Dn%C3%AD+procesy&hl=cs&ct=clnk&cd=1&client=opera>>.
- [14] Googlepages [online]. 2007 [cit. 2008-01-21]. Dostupný z WWW:
<<http://64.233.183.104/search?q=cache:mdeB-qO7n20J:xklas06.googlepages.com/CCCTB.pdf+Zdan%C4%9Bn%C3%AD+firem+a+Evropsk%C3%A1+unie+%E2%80%93+subsidiarita+nebo+postupn%C3%A1+harmonizace%3F&hl=cs&ct=clnk&cd=1&client=opera>>
- [15] Googlepages [online]. 2007 [cit. 2008-01-21]. Dostupný z WWW:
<http://64.233.183.104/search?q=cache:mdeBqO7n20J:xklas06.googlepages.com/CCCTB.pdf+Zdan%C4%9Bn%C3%AD+firem+a+Evropsk%C3%A1+unie+%E2%80%93+subsidiarita+nebo+postupn%C3%A1+harmonizace%3F&hl=cs&ct=clnk&cd=1&client=opera>
- [16] Euroactiv.cz [online]. 2008 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.euractiv.cz/podnikani-v-eu0/clanek/komise-planuje-jednotny-danovy-zaklad-i-pres-odpor-clenskych-statu>>.

- [17] Businessinfo.cz [online]. 2007 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW:
<<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/dane-ucetnictvi/stejne-dane-evropa-zaklad-mozna-sazby-ne/1000465/48004/>>.
- [18] Managerweb.cz [online]. 2008 [cit. 2008-03-29]. Dostupný z WWW:
<http://managerweb.ihned.cz/c4-10115720-22225670-T00000_d1-firmy-souhlasi-se-zavedenim-spolecneho-zakladu-dane>.
- [19] Měšec [online]. 2008 [cit. 2008-05-06]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mesec.cz/tiskove-zpravy/mezinarodni-studie-kpmg-international/> 6. 5. 2008>.

Seznam obrázků

Obrázek 2.2-1 Chrám Evropské Unie.....	25
Obrázek 5-1 Velikost podniku podle počtu zaměstnanců	69
Obrázek 5-2 Podniky podle oboru podnikání.....	70
Obrázek 5-3 Dopad na podnikání.....	71
Obrázek 5-4 Jste pro zavedení CCCTB?.....	72
Obrázek 5-5 Názory na zavedení CCCTB.....	74
Obrázek 5-6 (Ne)výhodnost CCCTB	75
Obrázek 5-7 Pozitivní názor na CCCTB	77
Obrázek 5-8 Negativní názor.....	78

Seznam tabulek

tabulka 1-1.1 Přehled historie daní	12
tabulka 2-1.1 Chronologický sled událostí	35
Tabulka 3-1 Firemní daně v EU (sazby v roce 2007).....	38
tabulka 4-1.1 Metody skupinového zdanění v členských zemích	54
tabulka 5-1 Velikost podniku podle počtu zaměstnanců	69
tabulka 5-2 Obor podnikání	70
tabulka 5-3 Dopad na podnikání.....	71
tabulka 5-4 Jste pro zavedení CCCTB?.....	72
tabulka 5-5 Názory na zavedení CCCTB	73
tabulka 5-6 (Ne)výhodnost CCCTB	74
tabulka 5-7 Pozitivní názory	76
tabulka 5-8 Negativní názor.....	78

Použité zkratky

CCCTB – Common Consolidated Corporate Tax Base

(jednotný konsolidovaný základ daně)

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

DPH – daň z přidané hodnoty

DPPO – daň z příjmů právnických osob

DSDSN – dceřiná společnost dceřiné společnosti v Německu

DSI – dceřiná společnost v Itálii

DSN - dceřiná společnost v Německu

EFRF – evropský fond pro regionální rozvoj

EFRR - Evropský fond pro regionální rozvoj

EHS - Evropské hospodářské společenství

EK – Evropská komise

EMI - Evropský měnový institut

EPS – Evropská politická spolupráce

ES – Evropské společenství

ESD – evropský soudní dvůr

ESUO - Evropské společenství uhlí a oceli

EU – Evropská unie

EURATOM - Evropské společenství atomové energie

FO – fyzická/é osoba/y

IAS/IFRS -

MS – mateřská společnost

PO - právnická/é osoba/y

SEC – název dokumentu

SMEs – malé a střední podniky

SZBP - Společná zahraniční a bezpečnostní politika

SZBP - Společné zahraniční a bezpečnostní politiky

ZD – základ daně

Příloha č. 1 – Dotazník

1. Velikost podniku

- do 50 zaměstnanců
- 50 – 250 zaměstnanců
- nad 250 zaměstnanců

2. Obor podnikání

- Průmysl
- Stavebnictví
- Služby
- Obchod
- Jiné

3. Evropská komise plánuje zavést společný konsolidovaný základ daně pro firmy podnikající ve více zemích EU. Dotkne se to i vašeho podniku?

- ano
- ne

4. Jste pro zavedení jednotného základu daně?

- ano
- ne

5. Jaké jsou Vaše názory zavedení jednotného způsobu zdanění v EU?

- jsem pro zavedení jednotné sazby daně z příjmu
- jsem pro zavedení jednotného klíče k výpočtu základu daně
- jsem pro zavedení jednotného zdanění pouze pro podniky, které podnikají ve více zemích EU
- jsem pro zavedení jednotného zdanění pro všechny podnikající subjekty
- jsem proti sjednocení a zavedení jednotného zdanění ve všech státech EU
- potřeboval bych více informací o problematice

6. Myslíte si, že to bude pro Vaši firmu přínosem? V čem vidíte jeho výhodu/nevýhodu?

- ano
  - zvýší konkurenceschopnost našeho podniku na globálních trzích
  - usnadní naše daňové záležitosti
  - umožní vytvářet obchodní plány s větší jistotou
  - daňový systém bude jednodušší a přehlednější než doposud

- ne
  - podmínky ještě nejsou zcela jasné
  - mám obavu se zavedení jednotné sazby daně, která pro mě bude nevýhodná
  - budu odvádět vyšší daně než doposud
  - celý systém bude nevýhodný, přejít na něj bude nákladné a náročné

Příloha č. 2 – Výsledky dotazníků

Otázka		Výsledky
1. Velikost podniku	do 50 zaměstnanců	42
	50-250 zaměstnanců	12
	nad 250 zaměstnanců	6
2. Obor podnikání	Průmysl	12
	Stavebnictví	3
	Služby	24
	Obchod	12
	Jiné	9
3. Evropská komise plánuje zavést společný konsolidovaný základ daně pro firmy podnikající ve více zemích EU. Dotkne se to i vašeho podniku?	Ano	27
	Ne	33
4. Jste pro zavedení jednotného základu daně?	Ano	27
	Ne	33
5. Jaké jsou Vaše názory zavedení jednotného způsobu zdanění v EU?	jsem pro zavedení jednotné sazby daně z příjmu	6
	jsem pro zavedení jednotného klíče k výpočtu základu daně	6
	jsem pro zavedení jednotného zdanění pouze pro podniky, které podnikají ve více zemích EU	9

	jsem pro zavedení jednotného zdanění pro všechny podnikající subjekty	3
	jsem proti sjednocení a zavedení jednotného zdanění ve všech státech EU	3
	potřeboval bych více informací o problematice	30
6. Myslíte si, že to bude pro Vaši firmu přínosem? V čem vidíte jeho výhodu/nevýhodu?		0
ANO	zvýší konkurenceschopnost našeho podniku na globálních trzích	0
	usnadní naše daňové záležitosti	9
	umožní vytvářet obchodní plány s větší jistotou	6
	daňový systém bude jednodušší a přehlednější než doposud	12
NE	podmínky ještě nejsou zcela jasné	15
	mám obavu se zavedení jednotné sazby daně, která pro mě bude nevýhodná	9
	budu odvádět vyšší daně než doposud	6
	celý systém bude nevýhodný, přejít na něj bude nákladné a náročné	3